Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5269 ՄԱՅԻՍ 31/13 ՅՈՒՆԻՍ 1903 ՇԱԲԱԹ 17 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎ.Վ.ԷԼ. 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5269

درعليه‌ده غلطه‌ده ❖ آره‌ولك ❖ غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանտօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ՚ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐԸ

Ո՛րչափ գրուի սա մեր նորահաս բժիշկներու կողմէ գրուած կարգ մը «բժշկական»ներու վրայ, այնչափ քիչ է: Կատարեալ ախտ մը կը դառնայ կոր, եւ վնասակար ալ ախտ մը՝ որուն հակազդելու համար ոչինչ պէտք է խնայել:

Բժշկական յօդուած մը անշուշտ իր օգտակարութիւնը ունի, երբ առողջապահական խորհուրդներ կուտայ, երբ ժողովուրդը կը զգուշացնէ կարգ մը վտանգաւոր հիւանդութիւններէ, երբ կարգ մը սովորական հիւանդութիւններու դէմ աժան ու դիւրին մաքառման մը միջոցներ կը հայթայթէ:

Այս ծրագրով ի՛նչ որ հրատարակուի բժիշկներու կողմէ, կրնայ սքանչելի ընդունելութեան մը արժանանալ, եւ հանրային առողջապահութեան տեսակէտով ըստ բաւականին նշանակելի արդիւնք մը առաջ բերել:

Խօսքս այդ բժշկական յօդուածներուն համար չէ: Ընդհակառակը, քանիցս նոյն իսկ այս էջերուն մէջ շեշտած եմ անոնց օգտակարութիւնը եւ դրդած որպէս զի շարունակուին կարելի եղած սահմաններուն մէջ:

* * *

Բայց ասոնցմէ դուրս կան կարգ մը ուրիշ «բժշկական»ներ, ընդհանրապէս նորահաս բժիշկներու եւ կամ բժշկական ուսանողներու կողմէ ստորագրուած, որոնք հիւանդութեան մը դարմաններէն աւելի կը խօսին անոր ծագման, աստիճանական յառաջդիմութեանց, փոփոխութիւններուն, եւ ի վերջոյ վախճանին վրայ:

Այդ յօդուածներն է որ պէտք է վերցնել մէջտեղէն: Ինչի՞ կը ծառայեն ատոնք: Ապահովաբար հասարակութիւնը՝ որուն թերթը կ՚ուղղուի, ամբողջովին բժիշկներէ չի բաղկանար, որպէս զի կերպով մը օգտուի այդ կարգի զուտ ախտաբանական յօդուածներէ: Իրեն ինչո՞ւն պէտք թէ այսինչ հիւանդութիւնը կամ ախտը, անգամ մը գոյութիւն առնելէն վերջ սա կամ նա կերպով կ՚արտայայտուի, սա կամ նա տեղերուն վրայ կը յայտնուի, սա կամ նա ցաւը կուտայ, թէ այդ հիւանդութիւնը չանցնիր կամ դժուարաւ կը բուժուի, թէ անոր միքրոպները չեն գտնուած, եւ այլն:

Անոնց ծանօթացումը հասարակութեան ո՛ եւ է օգուտ մը չի կրնար բերել: Ընդհակառակը, վնաս կը բերէ, յաճախ անդարմանելի վնաս մը՝ զոր պէտք է նկատի առնեն օրուան դասերնին հետզհետէ իրենց ստորագրութեամբը թերթերուն հաղորդող բժշկական ուսանողներն ու նորահաս բժիշկները:

Չեմ կարծեր որ այդ վնասին վրայ գաղափար չունենանք: Բժիշկ մը՝ ամէն բանէ առաջ քիչ շատ հոգեբան ըլլալու է, եւ հոգեբանի մը համար դժուար չպիտի ըլլայ հասկնալ այդ վնասին բնոյթը, ինչպէս նաեւ այն համեմատութիւնները զորս կրնայ ստանալ:

Թերթի մը բոլոր ընթերցողներն ալ սրտով ու հոգւով արի մարդիկ չեն. տկար հոգիներ ալ կրնան գտնուիլ անոնց մէջ, մարդիկ որոնք հիւանդութիւններէն այնչա՛փ կը վախնան, որչափ հին ատենները կը վախնային սատանայէն: Ենթադրենք որ այդ մարդոցմէն մէկուն ձեռքը անցաւ բժշկական յօդուած մը՝ ուր՝ մանրամասն եւ յստակ կերպով մը նկարագրուած են զոր օրինակ թոքախտին ախտանիշերը, բնոյթը, փոփոխութիւնները, մէկ խօսքով թոքախտաւորին զգայնութիւնները: Այդ ախտանիշերը մարդուն վրայ գոյութիւն ունենալը կա՞մ չունենալը կարեւորութենէ զուրկ է: Յօդուածը կարդալուն պէս անանկ պիտի կարծէ թէ իրապէս թոքախտաւոր մըն է, թէ ինք ալ կ՚ունենայ թոքախտաւորներու յատուկ սա կամ նա զգայնութիւնները: Պզտիկ հազ մը թոքախտի նշան մը պիտի կարծէ. պարզ գիշերային քրտինք մը, — զոր յոգնած կամ մաշած մարդն ալ կրնայ ունենալ, — թոքախտի արդիւնք պիտի կարծէ, եւ վերջ ի վերջոյ պիտի սկսի օրերը համրել: Թոքախտաւոր մը ըլլալուն համոզումը գոյացնելուն պէս ախորժակը պիտի կտրի, հանգիստը պիտի խռովուի, քունը պիտի փախի, եւ ատոնց իբր հետեւանք մարմինը պիտի տկարանայ հետզհետէ, պիտի ծիւրի:

Այս պայմաններուն մէջ ամէնէն առողջ մարդն իսկ կրնայ իրապէս թոքախտաւոր մը դառնալ:

* * *

Թոքախտին հետ տակաւին ուրիշ շատ մը հիւանդութիւններ կան՝ որոնք միեւնոյն ցաւալի արդիւնքը առաջ կը բերեն տկար հոգիով մը տոգորուած մարդոց վրայ: Եւ ըսել թէ ասոր ուղղակի պատճառ կը դառնան ա՛յն տեսակ անձեր՝ որոնք գոնէ կոչումով պարտաւոր են մաքառիլ այդ հիւանդութեանց տարածման դէմ, այսինքն բժիշկները:

Բարոյական ի՛նչ վարձատրութիւն կ՚ակնկալեն այդ յօդուածներէն՝ որոնց պատճառաւ նիւթական այնքան մեծ վնաս մը առաջ կուգայ: Եթէ կ՚ուզեն ատոնցմով փայլիլ, անուն մը շինել, շիտակը շատ սխալ կը մտածեն: Իրենց բժիշկի, բժշկական յաջող ուսանողի համբաւը նոյնքան եւ աւելի կրնայ գեղեցկանալ, մեծնալ, եթէ երբեք առողջապահութեան վերաբերող յօդուածներ ստորագրեն: Յօդուածներ՝ որոնցմէ ընդհանուրը կրնայ օգտուիլ, եւ որոնց համար ընդհանուրին գովասանքը կրնան ստանալ:

Իրենց ըրածը տեսակ մը ոճիր է, ատոնց չափազանցութեան: Որչա՛փ մարդիկ որոնք այդ տեսակ յօդուածներէ ծնած կասկածներու զոհ գացած են հոս ու հոն, եւ որոնց մահուան պատասխանատուն սա կամ նա հիւանդութիւնը միայն նկատուած է: Այդ մարդիկը եթէ երբեք իրենց հիւանդութեան նկատմամբ պզտիկ խոստովանագիր մը ձգած ըլլային, պիտի տեսնուէր իսկոյն թէ բժշկական յօդուածներու զոհերն են, պիտի տեսնուէր թէ բժշկական յօդուածներու ընթերցումով միայն վարակուած են հիւանդութենէ:

Մեր նորահաս բժիշկներն ու բժշկական ուսանողները այդ կարգի վնասաբեր յօդուածներու վերջ տալով այնչա՛փ օգուտ ըրած պիտի ըլլան ժողովուրդին՝ որչափ թերեւս առիթ չպիտի ունենան ընելու իրենց արուեստին շնորհիւ:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՆՈԹԵՐ

ԻԶՄԻՐ, 27 մայիս

Ցոռետես չըլլալու համար, զանց ըրինք ցարդ խօսիլ խնդրոյ մը վրայ, որ շատ մեծ գայթակղութեան տեղի տուաւ հոս հայ ընկերութեան մէջ: Այս խնդիրն է այր ու կնոջ դատ մը, որով զբաղած էր տեղւոյս եղեռնադատ ատեանը. այն ինչ կնոջ ու իր տարփածուին բանտարկութեան համար պատժական ատեանին տուած վճիռը պիտի հաստատուէր, ամբաստանեալ կողմին փաստաբանին մէկ յայտարարութեամբ, խնդիրը տարբեր կերպարանք մը կ՚առնէ եւ վճիռը կը բեկանի: Այս յայտարարութիւնը կ՚ըսէր թէ այր ու կին արդէն ամուսնալուծուած էին, եւ հետեւաբար ամուսնական անհաւատարմութեան դատ չէր կրնար բացուիլ: Ստուգիւ ամուսնալուծման պաշտօնագիր մըն ալ կը ներկայացուի ատեանին, Սրբազան Առաջնորդին ստորագրութեամբ: Անտարակոյս, եթէ իրապէս ամուսնալուծում տեղի ունեցած ըլլար, կանխապէս պատժական ատեանին առջեւ կը հանուէին այդ թուղթերը, որով ատեանը բանտարկութեան վճիռ տալու հարկին մէջ չէր գտնուեր: Ատեանին ներկայացուած պաշտօնագիրը վաւերական էր, միայն թէ ասդին, Առաջնորդարանին մէջ այդպիսի վաւերական պաշտօնագրի մը ո՛չ պատճէնը կար Կրօնական Ժողովին ատենագրութեան տետրին մէջ, միեւնոյն ամուսնալուծման մասին ո՛չ որոշում մը մը կար եւ ոչ ալ Կրօն. Ժողովի անդամներէն մէկը այդպիսի որոշումէ մը տեղեկութիւն ունէր:

Այս մասին պէտք եղածը խօսիլ ապագային եւ ուրիշներու կը թողում, բայց հարկ կը համարիմ աւելցնել թէ խնդրոյն ստուգութիւնը այս ըլլալով՝ ստորադաս պաշտօնեաներու օձիքը բռնելու հարկ չկայ, ինչպէս «Հեգնող» ստորագրութեամբ թղթակից մը կ՚երեւայ փորձել, թէեւ անոր ալ հեգնական լեզուն եւ անունը եթէ նկատի առնենք, կրնանք ենթադրել թէ մեզի պէս կը մտածէ եւ մինչեւ իսկ իր շռայլած գովաբանութիւնները ուղիղ իմաստով չեն:

* * *

Այս ենթադրութեան ուժ կուտայ միեւնոյն թղթակցին քննադատական բուռն լեզուն նշանախօսութեան մը առթիւ, որու մասին մայրաքաղաքիդ մէկ թերթը գովեստներ շռայլած էր: Ակնարկուած գովեստները երկու կարգի էին. մէկը խօսեցեալին հօրը նկատմամբ, որուն համար «Սրամիտ Թղթակից» եւլն. ըսուած է. Թղթակիցը որուն համակիր չենք՝ իր տափակ լեզուին եւ անհամ կատակախօսութիւններուն համար, չենք ուզեր պաշտպանել. մինչեւ անգամ գիտել կուտանք թէ կարգ մը գռեհիկ հեգնութիւններ, սովորական եղած ծաղրաբանութիւններ սրախօսութիւն ըլլալէ շատ հեռու են եւ այդ կարգի սրախօսութիւններու մէջ փողոցի մանրավաճառներ միեւնոյն թղթակիցէն շատ յաջողակ են: Երկրորդն է՝ խօսեցեալներու նկատմամբ ըսուածները. անոնք հանրային դեր մը չունին, ո՛չ թղթակից են, ոչ Առաջնորդ, ոչ Ժողովական. ուստի ի՛նչ հարկ կայ անոնց մասին ա՛յնքան ներբող հիւսել: Գոնէ փափկանկատութիւնը, ազնուութիւնը, ընկերական պայմանները կը պահանջէին աւելի զգոյշ լեզու մը, երբ խնդրոյն մէջ մանաւանդ տկար սեռէ անդամ մը ունէր իր մասը:

* * *

Անցնելով Ս. Լուսաւորչեան հիւանդանոցի նկատմամբ ըսուածին, «Հեգնող»ը կ՚ըսէ թէ ոչ աղէկ է կրնայ ըսել, ոչ ալ գէշ. ուրեմն ի՞նչ է: Թէ տեսուչը գիշեր ատեն Հիւանդանոցէն դուրս մնացեր է եւայլն եւ տեսչին դուրս մնալուն հետեւանքով հիւանդանոցին մէջ շփոթութիւններ ծագեր են այն գիշերը, երբ երկու վիրաւորեալներ բերուած էին հոն: Բայց այդ պարոնը գիտէ՞ թէ ինչո՞ւ տեսուչը նոյն գիշեր դուրս ելեր է. պարտք կը զգանք ըսելու թէ տեսուչը հոգաբարձութեան արտօնութեամբը միայն նոյն իրիկուն դուրս ելած էր Հիւանդանոցէն, իբր բժիշկ, անդամներէն Տօքթ. Տ. Սպարթալիի հետ, վերջացնելու համար սակարկութիւնը սրճարանապետին հետ, ի նպաստ հաստատութեան ամսոյս 19ի գիշերուան տրուած երեկոյթին համար: Զուգադիպութիւնն ալ այնպէս մը բերած էր որ նոյն գիշեր երկու վիրաւորեալներ բերուին Հիւանդանոց, առանց շփոթութիւն պատահած ըլլալու հիւանդանոցին մէջ: Եւ եթէ շփոթութիւն պատահած իսկ ըլլար, մեղադրելի էր. ո՞վ ըսաւ թէ իրարանցումներ չեն պատահիր նմանօրինակ հաստատութեանց մէջ այդպիսի պարագաներու առթիւ: Ծանրապէս վիրաւորուած հիւանդներ երբ անժամանակ բերուին հիւանդանոցի մը մէջ, սպասաւորները իրարանցում չե՞ն կրնար ունենալ: Բայց մինչ այդ վայրկենական շփոթութիւնները, որոնց համար կը շեշտեմ թէ տեղի ունեցած չեն բնաւ, տեսչին բացակայութեանը իսկ, բաւակա՞ն են ստուեր ածելու Հիւանդանոցի բարեկարգութեան վրայ:

ԱՏՈՄ

ԳԻՏԱԿԱՆ

ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ԴԱՐՈՒՆ ՃԱՇԸ

Եթէ խորհելու ըլլանք թէ մարդս եօթանասուն տարեկան հասած միջոցին, վեց տարիի մօտ — այսինքն իր կեանքին գրեթէ տասներորդ մասը—ուտելով կ՚անցընէ, նուաստացուցիչ տպաւորութիւն մը չե՞նք ունենար միթէ:

Արդարեւ, անհրաժեշտ պէտք մըն է ուտելը, ինչպէս են նաեւ քնանալը եւ խմելը: Հարկ է որ մարդուս կազմուածքը, պարարիչ նոր նիւթերու մարսողութեամբ եւ ամոքումով, դարմանէ այդ կենսական ուժի կորուստը զոր կը կրէ ամէն վայրկեան:

Դժբաղդաբար սակայն, որկրամոլութեամբ, փափկակերութեամբ եւ կամ պարզապէս սովորութեամբ, փոխանակ միայն սնանելու չափ ուտելու, մարդ չափազանց կ՚ուտէ: Մինչդեռ, աշխատող մարդու մը համար սննդական չափաւոր քանակ մը բաւական համարուելու էր, քանակ մը որ կը բաղկանայ 120 կրամ բնասպիտէ, 90 կրամ իւղէ եւ 330 կրամ այլ եւ այլ սննդարար նիւթերէ, ընդամէնը 540 կրամ 24 ժամուան համար:

Իսկ եթէ ապրելու համար սահմանական 540 կրամէն աւելի կերակուր սպառէ մարդ, ատոր պատճառը յայտնի է, որովհետեւ անոնց մէջ մարդուս սնունդ հայթայթող տարրերէն զատ մեծ քանակութեամբ անօգուտ մասեր ալ կան, որով ակռաները, լեզուն եւ ստամոքսը կը ջանան սնուցիչ մասը ընտրել եւ անպէտ մասերը զատել:

Այդ անօգուտ մասերը շատ անգամ խիստ կարեւոր բաժին մը կը կազմեն, որոնց վրայ աւելցընելու է նաեւ ջուրը, որ նոյնպէս մեծ քանակութեամբ կը գտնուի սննդական նիւթերու մէջ:

Արդ, գետնախնձորի մէջ 100էն 4 յոռի մաս եւ 75 առ 100 ջուր կը գտնուի, բրինձի մէջ՝ 100էն 4 անպէտ մաս եւ 100էն 13 ջուր, եզան միսին մէջ 100էն 5 անպէտ մաս եւ 62 առ 100 ջուր, եւլն.:

Արդի ժամանակը՝ որ կը փութայ ամէն բան պարզել եւ ամէն գործ փութով առաջ մղել, հարկ էր որ սնունդի մասին եւս պարզութեան եղանակ մը գտնել փորձուէր: Արդարեւ, սննդեղէններու մէջ գտնուած ջուրը դուրս հանուելով, նաեւ անօգուտ նիւթերէն զատելով զանոնք, կարելի պիտի ըլլայ թերեւս ամենափոքր մասնիկներու վերածել այդ սնուցիչ նիւթերը, այնպէս որ՝ անձի մը ամբողջ ընթրիքը կարենայ բովանդակուիլ պզտիկ կլոր դեղահատի տուփի մը մէջ:

Անշուշտ, այս ենթադրութիւնը երեւակայական կը թուի, սակայն եթէ նկատողութեան առնուի թէ բժշկական պզտիկ դեղահատերը ի՛նչ մեծ ազդեցութիւն կ՚ունենան մարդուս առողջութեան վրայ, այն ատեն թերեւս ներելի է յուսալ թէ քիմիական կերպով պատրաստուած այդ մասնիկները եւս կարենան մարդս սնուցանել:

Ուրեմն՝ այսպէս մեր ճաշին սովորական խորտիկները այլ եւս անճանաչելի պիտի ըլլան: Օրինակի համար, հաւկիթ մը, խաղի քուէայի (զար) չափ խորանարդ մարմին մը կրնայ ձեւանալ, եզան միսին հատուածը՝ թխագոյն քառակուսի զանգուած մը, դաւաթ մը կաթը՝ պզտիկ հօծ եւ թեթեւ մարմին մը... մինչեւ իսկ մեր սուրճը, թէյը, շոքոլան, եւլն. կերպարանափոխ պիտի ըլլան: Այս նոր դրութեամբ, 300 քիլօկրամ կշռող եզ մը կեդրոնացած, ամփոփուած է 15 լիտր անընդական կոյտի մը մէջ, որ համարժէք է իբր սնուցիչ զօրութիւն՝ 600 լիտր կշռող կենդանի եզան մը:

Անհատական տեսակէտով ուրեմն, այս կերպ ամփոփուած ուտեստներուն օգուտները անվիճելի են, որովհետեւ ստամոքսին գործողութիւնը պիտի թեթեւնայ:

Ընկերական, զինուորական եւ ծովային տեսակէտով՝ անլուր դիւրութիւն մը կ՚ընծայէ, պատերազմիկ զինուորներուն պաշար հայթայթելու մասին. Նաեւ խիստ օգտակար կը հանդիսանայ երկրախոյզի մը որ դէպ ի հասարակած եւ կամ բեւեռին սառոյցները կը սլանայ, որուն կարելի պիտի ըլլայ քանի մը տարուան պաշար միասին տանիլ, ամենափոքր պայուսակի մը մէջ բովանդակուած:

Ասով հանդերձ սակայն, սնունդի նըկատմամբ գիտութեան վերջի խօսքը հոս չի վերջանար: Բնալուծութիւնը անակնկալ տեսարաններ կը վերապահէ նոր դարուս: Բնալուծութիւնը, որուն շնորհիւ սքանչելի գիւտեր եղած են, դեռ շատ հրաշքներ պիտի կատարէ:

Կատարելագործեալ օդապարիկներուն բարձրէն, որ այն ատեն օդին մէջ երթեւեկութիւն պիտի կատարեն, ծաղիկներէ եւ ծառերէ զատ ուրիշ բան պիտի չտեսնուի: Անեզր, լայնածաւալ պարտէզ մը երկրիս վրայ պիտի տարածուի:

Մարդս անապակ եւ զուտ կերակուրներով սնանուած ըլլալուն շնորհիւ, հիւանդութիւններէ գրեթէ զերծ ըլլալով՝ կեանքը կրկնապատիկ պիտի երկարի: «Տիեզերք, այն ժամանակ, կ՚ըսէ գիտունն Պէրթլօ, քիմիական զօրութեան ընդհանուր իշխանութեանը տակ գտնուելով՝ հաւանականաբար Ոսկեդարու բարեբաստիկ եւ խաղաղ օրերը պիտի վերադառնան:»

Ռ. Ն.

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԱՅՈՑ ԿՈՆՍԻՍՏՈՐԻԱՅԻ ՊԱՀԱՆՋԸ

(Տես. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Սրանից յետոյ Թիֆլիսի Նահանգական դատարանը գործը քննելով ըստ էութեան՝ կոնսիստորիայի պահանջը գտաւ լիովին ապացուցված եւ իր վճռով բաւականութիւն տուեց կոնսիստորիայի պահանջներին, ճանաչելով նրա սեփականութեան իրաւունքը վերոյիշեալ անշարժ կայքերի վրայ, դատաստանական եւ գործը վարելու ծախքերը դնելով կովկասեան ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուի վրայ: Այս վճռի դէմ հոգաբարձուն բողոքարկու գանգատ տուեց դատաստանական պալատին, որի նիստի ժամանակ ուսումնարանական վարչութեան շահերը պաշտպանում է Պետերբուրգից եկած՝ ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրութեան առանձին յանձնարարութիւնների պաշտօնեայ Ա. Պ. Դայեվ եւ Թիֆլիսի նահանգի ժողովրդական ուսումնարանների տեսուչ պետական խորհրդական Պերեվօզնիկով, որոնք ապացուցանելով կոնսիստորիայի պահանջի անկանոնութիւնը՝ խնդրում էին դատ. պալատից մերժել պահանջը եւ ոչնչացնել նահանգական դատարանի վճիռը: Մինիստրի եւ ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուի լիազօրների բացատրութեան նայելով՝ այս պահանջը յայտնուած է առանց որ եւ է հիմքի, որովհետեւ ուսումնարանական վարչութիւնը, չը հերքելով եկեղեցու սեփականութեան իրաւունքը վիճելի կայքերի վրայ՝ պնդում էր այդ կայքերի միայն եկամուտների իրաւունքի վրայ, որոնցմով ապահովվում էին այն ուսումնարանների ծախսերը, որոնք անցան ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրութեան տեսչութեան տակ, համաձայն պետական խորհրդի 1897 թ. յունիսի 2ին Բարձրագոյն հաստատուած կարծիքին, եւ բացի սրանից՝ գործի մէջ ապացուցուած չէ, որ ուսումնարանական վարչութիւնը, յիրաւի, վիճելի կայքերը սեփականատէրից առել է իր տիրապետութեան տակ:

Կոնսիստորիայի հաւատարմատարը, երդուեալ հաւատարմատար Մելիք Ադամեան, պահանջի խնդրի հիմքերը պարզաբանելով՝ բացատրեց, որ ներկայ պահանջը յարուցանելու առիթ տուեց կովկասեան ուսումնարանական շրջանի պ. հոգաբարձուի կարգադրութիւնը՝ գրաւել վէճի տակ եղած եկեղեցապատկան կայքերը ուսումնարանական իշխանութեան տեսչութեան տակ, որոնք եւ ընդունուել էին ընդունման ակտով, որը կազմել է ժողովրդական ուսումնարանների տեսուչ պ. Բոգդանովը 1898 թուի օգոստոսին: Այս ակտը գործին ներկայացնելուց խուսափում է ուսումնարանական վարչութիւնը, չը նայելով պահանջի խնդրի յայտնած ցանկութեանը լուռ խօսքով, պնդելով թէ վիճելի կայքերը չեն ընդունուած նրա տեսչութեան տակ: Իբրեւ ապացոյց, որ վիճելի կալուածները յիրաւի ընդունուած են եղել կովկասեան ուսումնարանական իշխանութեան տեսչութեան տակ՝ Մելիք-Ադամեանը, բացի յիշատակելուց նոյն ինքն ընդունման ակտը, որ կազմուած է 1898 թուի օգոստոսին եւ որը խնդրեց պահանջել հոգաբարձուից, ներկայացրեց գործի համար 1. կովկասեան ուսումնարանական շրջանի պ. հոգաբարձուի հաղորդագրութիւնը 1898 թուի հոկտեմբեր 7ից թիւ 11621. 2. կոնսիստորիայի հաւատարմագիրը՝ ուսումնարանական շրջանի հետ ծագած գրագրութեան մասին՝ գրաւուած կայքերը վերադարձնելու վերաբերմամբ, եւ 3. Ախալքալաքի գաւառապետի հաղորդագրութիւնը 1898 թ. սեպտեմբերի 3ից թիւ 466: Այս դօկումենտներից ի միջի այլոց երեւում է, որ մինչեւ այս պահանջը ներկայացնելը՝ կոնսիստօրիան մի քանի անգամ պահանջներով դիմել է կովկասեան ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուին՝ նրան վերադարձնելու, անվիճելի կարգով, անկանոն կերպով գրաւուած անշարժ կայքերը, եւ որ՝ երբ այս ուղղութեամբ բոլոր փորձերը ապարդիւն են անցել՝ այն ժամանակ միայն կոնսիստորիան հարկադրված է եղել դիմելու դատարանի օգնութեան եւ խնդրելու վերականգնել Հայոց եկեղեցու խախտըված իրաւունքը, համաձայն Մինիստրների Կոմիտէի՝ 1898 թուի մարտի 26ին Բարձրագոյն հաստատուած որոշման ճիշդ իմաստին: Սրանից անկախ՝ կոնսիստորիայի հաւատարմատարը մատնացոյց եղաւ այն բանի վրայ որ գործը նահանգական դատարանում քննելու ժամանակ նոյն ինքն ուսումնարանական շրջանի լիազօրը հերքեց վիճելի կայքերի՝ ուսումնարանական իշխանութեան տեսչութեանը անցնելու իրողութիւնը, այլ միայն ապացուցանում էր, որ այս կայքերն ընդունված են, 1898 թուի մարտին 26ի որոշման հիման վրայ, իբրեւ սեփականութիւններ Կարապետեան եւ Եղիսաբէթեան հայ եկեղեցական ուսումնարանների, որոնց այդ կայքերը, ինչպէս ասում էր լիազօրը, կտակված էին Կարապետ արքեպիսկոպոսից՝ իբրեւ լիակատար սեփականութիւն: Բայց երբ Կարապետ արքեպիսկոպոսի կտակը ներկայացնելով յայտնուեց, որ կալուածաթղթերով եկեղեցու անունով հաստատուած այս վիճելի անշարժ կայքերը արքեպիսկոպոսից կտակված էին եկեղեցուն իբրեւ անպայման սեփականութիւն, միայն նրանց եկամուտների մի մասը յատկացնելով եկեղեցական ուսումնարանների պահպանութեան՝ այն ժամանակ ուսումնարանական շրջանի լիազօրը սկսեց արդէն պնդել, թէ ուսումնարանական վարչութիւնը ամենեւին էլ առել իր տեսչութեան տակ եկեղեցական կայքերը, այլ միայն պահանջում է այս կալուած-

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (76)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ը

Յաջորդ օրը, իբր թէ դիպուածաւ, Քրիսթիան ձիով դուրս ելաւ: Ինքնաշարժ կառքը հնոցպանի մը պէտք ունէր, ու ինք կ՚ուզէր առանձին գտնուիլ: Սէն-Ռէմիէն անցաւ, առանց տօքթէօրին այցելելու, ու Սէնի դարափին հետեւելով՝ Տամմարի հասաւ: Շատ լաւ կը ճանչնար Լուի ԺԴ.ի փոքր դղեակը, աղիւսով ու քարով շինուած, որ իր ճակատը դարձուցած է Պուրրոնի, ու իր գեղեցիկ բլրակներուն վրայ նայող հիասքանչ տեսարանի մը հանդէպ: Մանկութեանը՝ դղեակին նախկին տիրոջ տղոց հետ խաղացած էր, որ իր հօր բարեկամ ու Մարէ փողոցը հաստատուած ջոջ գործարանատէր մըն էր: Անոր գաղտնի անկիւնները եւ թաքստոցները գիտէր: Անոր մէկ փոքր մասը միայն փակուած էր, այն է դարաստանը: Մեծ մասին մէջ կային լայն պողոտաներ, հրաշալի հեռաւորութիւն հասնող վայրերու բաժնուած, ուր փասիանները կը պտըտէին արեւուն տակ, հազիւ վրդովուած ճագարներու աղմկալից խայտանքներէն: Փոքր դարաստանին եզերափոսէն ցատկեց, ու ոտքով յառաջացաւ դէպի Սէնի դարափը: Հոն, յանկարծ կանգ առաւ, իր անունով կանչուիլը լսելով: Գլուխը վեր առաւ, ու պատին անկիւնը կանգնած գեղջկական քիօշքի մը պատուհանին առջեւ տեսաւ շնորհալից դէմք մը որ իրեն կը ժպտէր: Մարիէթ տը Ֆոնթըրնուան էր:

Քրիսթիան ինք ալ չէր գիտեր ի՛նչ ընելիքը: Մանկամարդ կինը այդ տագնապէն ազատեց զայն:

—Անկի՛րթ, սկսա՞ք բարեւ տալ:

Քրիսթիան ձեռքը երկարեց գեղանի աղջկան:

—Բարեւ, ուրեմն, Մարիէթ:

—Ա՛հ, հիմա աղէկ: Ի՞նչ գործ ունիս այս կողմերը:

—Իմ նախահայրերուս երկիրն է: Պտըտելու եկած եմ:

—Տաղտկացածի երեւոյթ ունիս քու պտոյտիդ մէջ:

—Իսկ դուն ի՞նչ կ՚ընես այդ թառին վրայ:

—Կը կարդամ, սպասելով որ միւսները ձկնորսութենէ դառնան: Վարը գետակին վրայ, նաւակի մը մէջ կը գտնուին, ուր զբաղած են ուռկաններ քաշելու եւ հրեշներ ժողվելու: Գործին գէշը այն է որ պէտք է ուտել այդ ձուկերը: Ես ալ կը խորշիմ այդ բանէն:

—Միւսները ըսելով ո՞րոնց կ՚ակնարկես:

—Շթէնկէլ, տիկին Մոտիւի՝ եւ քու սիրելի ու անմահ Էթիէննէդ:

—Ի՞նչպէս է:

—Ոչ այնքան գէշ. իսկ դո՞ւն:

—Կանգուն կը բռնեմ ինքզինքս:

—Իրաւ է որ շիք, աղէկ հագուած չքնաղ ես: Քու խարտեաշ պեխերդ աղուոր կը վայլեն թուխ մորթիդ: Քրիսթիան, մտիկ ըրէ՛, մենք միշտ լաւ բարեկամներ եղած ենք իրարու: Կ՚ըսեն թէ շատ սիրուն կին մը ունիս: Կ՚ուզե՞ս որ խորհուրդ մը տամ քեզի. սակայն պիտի հետեւի՞ս անոր: Ի՛հ ուրեմն, բնաւ հոսկէ մի՛ անցնիր:

—Ինչո՞ւ համար:

—Որովհետեւ:

—Բայց վերջապէս...

—Ա՛հ, շատ հետաքրքիր ես: Հիմա շատ երեւան ելած ես չորքոտանիիդ վրայ: Կէս մղոն հեռուէն կրնան տեսնել ինծի հետ խօսիլդ. հարկ չկայ որ տեսնեն: Բարի՛ ճամբորդութիւն: Քեզի ըսածիս վրայ լաւ մը որոճա՛: Աւելի Մոնթէրոյի կողմը գնա՛ պտըտէ: Աս էր իմ ըսելիքս, սիրունիկս: Բարիզ, տունս ղրկէ այլազան ոդելից ըմպելիներու սնտուկ մը, քաշած նեղութեանս համար: Մնաս բարով:

Մարիէթ քիօշքին ներսը կորսուեցաւ: Ու Քրիսթիան ինքզինքը առանձին տեսնելով ճամբուն վրայ, շարունակեց իր պտոյտը, ո՛չ թէ Մոնթէրոյի ուղղութեամբ, ինչպէս այնքան իմաստնօրէն խորհուրդ տուած էր Մարիէթ, այլ Մօրէի կողմը: Դարաստանին պատը դարձած ատեն ըմբռնեց գեղանի Ֆոնթըրնուայի խոհեմնահանգը. գետանաւորներու կողմէ կառավարուած երկու նաւակներու մէջ նստողները, որոնք Տամմարիի դղեակին հիւրերն էին, ուռկան մը կը քաշէին: Առաջին նաւակին մէջ կը գտնուէին Վէրթմօռս եւ մայր Մոտիւի. երկրորդին մէջ՝ Էթիէննէդ եւ կոմս Շթէնկէլ: Այս վերջինը թեզանիքները հանգրիճած, նաւակին եզերքը կը գտնուէր ծնրադիր, ձուկերու ծանրութեան տակ ոստոստող ուռկանը քաշելով իր բոլոր ուժով: Մերթ, արծաթէ նետերու պէս ուռկանէն դուրս կը ցատկռտէին պայծառ կարմրաձուկերը, արագ ոստումով մը, ու գետին մէջ կ՚իյնային:

Իրենց գործով զբաղած, ո՛չ Շթէնկէլ եւ ոչ ալ Էթիէննէդ չէին նշմարած դարափին հետեւող ձիաւորը: Երկու նաւակները աւարտած իրենց գործը, իրարու կը մօտենային, ջուրէն դուրս քաշելու համար ուռկանը, որուն ցանցերուն մէջ բռնուած էին ձուկերը: Արդէն իսկ յուզում մը կը տիրէր գետին մէջ. ուժգին ցնցումներ կը յայտնէին ներկայութիւնը խոշոր որսերու, այն է կարմրաձկիկներու եւ գայլաձուկերու: Քրիսթիան խոյս տալու երեւոյթ առնել չուզելով, դանդաղօրէն անցաւ որսորդներուն առջեւէն, հետաքրքրութեամբ դիտելով անոնց աշխատութիւնը: Յետոյ երբ հարիւր մեթր հեռու գտնուեցաւ, առանց իր ճանչցնուած ըլլալը հասկնալ ուզելու, սկսաւ վազցնել իր ձին. կողմնակի ճամբէ մը յառաջանալով հեռացաւ բոլորովին:

(Շարունակելի)

ների եկամուտների մի մասը Կարապետեան եւ Եղիսաբէթեան ուսումնարանների օգտին։ Վերոյիշեալից երեւում է, որ պատասխանատու կողմը մերժում էր Հայոց եկեղեցու սեփականութեան իրաւունքը այն անշարժ կալքերի մասին, որոնք 1898 թւի օգոստոսին կազմված ընդունման ակտով անցել էին ուսումնարանական իշխանութեան տեսչութեան տակ, եւ որ, այս վէճը արդէն գոյութիւն ունենալով, նահանգական դատարանը պարտաւոր էր վճռել այս հարցը. արդեօք վիճելի կալքերը պատկանո՞ւմ են յիշեալ ուսումնարաններին, իբրեւ իրաւաբանական անձերի, թէ կազմում են սեփականութիւն Հայոց եկեղեցու։ Եւ այս հարցը նահանգական դատարանը վճռել է բոլորովին կանոնաւոր կերպով, գործին ներկայցված կալուածագրերի հիման վրայ հայոց եկեղեցու օգտին։ Այս պատճառով Պ. Մելիք-Ադամեան խնդրում էր դատաստանական պալատից՝ հաստատել նահանգական դատարանի վճիռը, առանց հետեւանքի թողնելով կովկասեան ուսումնարանական շրջանի լիազօրի բողոքարկու գանգատը, ուսումնարանական վարչութեան վրայ դնելով դատաստանական եւ գործը վարելու ծախսերը երկրորդ ինստանցիայում յօգուտ կօնսիստօրիայի։

Դատաստանական պալատի պրօկուրօրի օգնականի պաշտօնակատար Ա. Ադիգեօզալօվ, հայոց կօնսիստօրիայի պահանջը գտնելով անկանոն եւ անհիմն յարուցված՝ առաջարկում էր այս նրա պահանջը մերժել եւ նահանգական դատարանի վճիռը ջնջել։

Թիֆլիսի դատաստանական պալատը, մի ժամ տեւող խորհրդակցութիւնից յետոյ, դուրս բերեց հետեւեալ դատավճիռը. նահանգական դատարանի վճիռը հաստատել, առանց հետեւանքի թողնելով կովկասեան ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուի լիազօրի բողոքարկու գանգատը, եւ վերջինից պահանջել յօգուտ հայոց կօնսիստօրիայի 1280 րուբլի դատաստանական եւ գործը վարելու ծախս՝ երկրորդ ինստանցիայի համար։

Արտաքին Լուրեր

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Իտալիոյ թագաւորին Բարիզ ուղեւորիլը. —Իտալացի երեսփոխաններու կարծիքը.— Մերձեցում մը:

Հռոմ, 9 յունիս.—Իդալիա լրագիրը քանի մը նշանաւոր երեսփոխաններու կարծիքը ուզած է՝ Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորին կողմէ Պ. Լուպէի տրուելիք այցելութեան մասին։ Նախկին նախարար մը՝ Պ. Լաքավա յայտարարեց թէ այդ ուղեւորութիւնը մեծ համակրութիւն կը պատճառէ եւ թէ ապացոյց մըն է մերձեցմանը երկու ազգերու որոնք իրարու հետ համաձայնելու կոչուած են։ Նախկին նախարար տի Սան-Ճիուլիանօ, որ Պ. Սոննինոյի խումբին կը պատկանի, կ'ըսէ թէ այդ ուղեւորութիւնը արդիւնք է երկու քոյր ազգերու միջեւ գոյացած մերձեցումին, մերձեցում մը որ բարիք միայն կրնայ պատճառել երկու երկիրներուն։ Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորին ուղեւորութիւնը մտերմական հանգամանք մը կուտայ այդ մերձեցումին. բարեկամութեան հաւաստիք մըն է խիստ կարեւոր եւ խիստ նշանակալից։ Երեսփոխան Պ. Բարզօ տէլ Պալցօ ալ մեծ համակրութեամբ կը խօսի, ըսելով որ ուրախութեամբ կը տեսնուին այն ամէն բաները որոնք Իտալիան կը մօտեցնեն Ֆրանսայի, բարեկամ ու քոյր ազգ մը։ Ռիչչօ երեսփոխանն ալ նոյն կարծիքէն է. կ'ըսէ թէ Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորին Բարիզի տալիք այցելութիւնը պերճախօս ապացոյցն է Ֆրանսայի ու Իտալիոյ միացման, ինչ որ երկար ատենէ ի վեր կը փափաքուի՝ հաւաքական խառնըլով մը, վաղեմի ու սիրելի աւանդութիւններով, անցեալին յիշատակով, ապագային յոյսով, թէ՛ սիրտերով եւ թէ իմացականութեամբ։

ԻՏԱԼԻԱ

Ելմտական նախարարին ծրագիրը — Հակաւստրիական արտայայտութիւններ. — Քիշնեվի դէպքերը.— Լեոն ԺԳ. Պապը։

Հռոմ, 9 յունիս.—Գանձային նախարարը Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին ներկայացուց ծրագիր մը քոնսոլիտէին տոկոսը հարիւրին $4\frac{1}{2}$էն $3\frac{1}{2}$ի վերածելու համար։ Նախարարը ըսաւ թէ ելմտացոյցը այդ կերպով տարեկան եօթը միլիոն ֆր.ի շահ մը պիտի ունենայ։ Նախարարը այդ առթիւ արտօնութիւն կ'ուզէ Երեսփ. Ժողովէն որ երբ պէտք ըլլայ 5% եւ 4% տոկոս ունեցող քոնսոլիտէներուն տոկոսը հարիւրին $3\frac{1}{2}$ի զեղչէ, առանց պէտք ունենալու որ նորէն Խորհրդարանին դիմէ։ Գանձային նախարարը չուզեր գործադրել ընդհանրապէս ընդունուած այն դրութիւնը, որով «քոնվէրսիոն»ի գործողութեանց ծախքերուն համար նոր քոնսոլիտէներ շրջաբերութեան կը հանուին, այլ կ'ուզէ որ նոյն իսկ այդ գործողութենէն առաջ գալիք շահերով հոգացուին նոյն ծախքերը։

—Ճենովայի Բոլիթէամա Ճենովիզէ թատրոնին մէջ, երէկ, ներկայացում տրուած պահուն հանդիսականները Աւստրիոյ դէմ արտայայտութիւններ ըրին. յետոյ ուզեցին Աւստրիոյ հիւպատոսարանին առջեւ երթալ, բայց արգիլուեցան։ Նաբոլիի ու Ջէզէնայի մէջ ալ միեւնոյնը պատահեցաւ։

—Լուի Լուծատթի երեսփոխանին նախագահութեամբ Հռոմի մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ Իտալացիներուն հրաւէր կարդալու՝ Քիշնեվի մէջ վնասուած Հրեաներուն ի նպաստ։ Երէկ առաջին գումարում մը կատարուեցաւ։ Պ. Լուծատթի յայտարարեց թէ գումարման նպատակը քաղաքական չէ, այլ մարդասիրական։

—Ս. Երկիրէն վերադարձող Ֆրանսացի ուխտաւորները, այսօր, Լէոն ԺԳ. Պապին պիտի ներկայանան։ Այնպէս նկատուած է որ եթէ չընդունուին, ամէն տեսակ ենթադրութիւններ պիտի ըլլան եւ նոյն իսկ չափազանցուած զրոյցներ հրապարակ պիտի հանուին Պապին առողջութեանը մասին։ Արդարեւ Լէոն ԺԳ. թէեւ կը տկարանայ եւ առողջական լաւ վիճակի մէջ չէ, սակայն քաշուած չէ ու Եկեղեցիին գործերը կը վարէ՝ իր ծանօթ խոհականութեամբը։ Երէկ օտար երկիրներու միսիոնարութեանց վերաբերեալ գործերու վրայ տեսակցեցաւ մօնսէնեէօր Սավէլլիի հետ որ եկեղեցական վարչութեան այդ ճիւղը կը վարէ։

ՖԻԿՈՒԻԿԻ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄԸ

Կիրճերուն գրաւումը. — Թշնամութիւններ.—Երկարատեւ քնդանօթաձգութիւնը. —Մելինիթէ ռումբերը.—Զօրերու դարձը. — Բնիկներուն տրուած դասը։

Պէնի-Ունիֆ, 8 յունիս. — (Մաթէնի թղթակիցէն).—Երկաթուղիի ամբողջ ճամբուն վրայ, որքան կը մօտենայինք Պէնի-Ունիֆի, կայարաններուն մէջ աւելի ճշգրիտ տեղեկութիւններ կը քաղէինք Զէնակայի ռմբակոծման վրայ։ Ամէն կողմ աղէկ մը լսուեր է թնդանօթաձգութիւնը։ Բացի այն սպաներէն ու զօրքերէն, որոնք իրենց կայաններուն մէջ կը գտնուէին եւ որոնք ցաւ կը զգան ռմբակոծման մասնակցած չըլլալնուն համար, բոլոր Եւրոպացիները բերկրութեան մէջ են։ Ընդհակառակը բնիկները շուարած են, եւ աղօթելով կ'անցընեն ժամանակնին։ Տիւվէյրիէյէն մէջ, ուր կը կենանք կէս ժամ, վերջին հեռագիրս կը քաշեմ։ Կառախումբին մէջ ճաշ մը ընելէ յետոյ՝ Պէնի-Ունիֆ կը հասնինք կէս օրէն երկու ժամ յետոյ, երբ ամէն ինչ լմնցած է արդէն։ Անմիջապէս զօրավար Օ'Քոնորը կը տեսնենք, որ շատ սիրալիր կերպով կ'ընդունի մեզ։ Զօրավարը ցաւ կը յայտնէ որ չենք կրցած ներկայ գտնուիլ պատերազմական գործողութեանց։ «— Առտուն Պէնի-Ունիֆէն դուրս ելած ատեն, կ'ըսէ զօրավարը, մտադրութիւն չունէի գործողութեանց ձեռնարկելու, այլ պարզապէս գրաւելու Ժուիվի, Զէնակայի ու Թարլաթի կիրճերը, որոնք ֆրանքեւմարոքեան սահմանագլուխին վրայ, Ֆիկուիկի ովասիսներուն կը նային։ Նախ կ'ուզէի գիտնալ թէ ո՛ւր պէտք էր զետեղել հրետանին, յաջորդ օրը ռմբակոծութեան սկսելու համար։ Այդ պահուն չէի գիտեր թէ ո՛ւրկէ անցընելու էի թնդանօթները։ Բայց դիրքը այնքան նպաստաւոր գտայ, որ չուզեցի փախցնել այդպիսի գեղեցիկ առիթ մը։ Մնաց որ գործ մը յետաձգելու կուսակից չեմ բնաւ։ Տակաւին չեմ գիտեր թէ ռմբակոծումը ի՛նչ ազդեցութիւն ունեցած է Ֆիկուիկցիներուն վրայ։» Ֆիկուիկցիներու հետեւած ընթացքին համաձայն, կարելի է որ նոր գործողութիւններու ալ ձեռնարկուի եւ ուրիշ ովասիսներ ալ ռմբակոծուին։ Ֆիկուիկցիները անհաբեկ ըլլալու են մեր մելինէթէ ռումբերու արդիւնքէն, որոնց ուժին անգիտակ էին։ Նոյն իսկ գաղափար չունէին թնդանօթի վրայ։ Անցեալ կիրակիէն ի վեր, երբ Զէնակայի կիրճին մէջ յարձակում կրեց Պ. Ժօննար, Բաուրիները պատնէշի պէս բաներ փորած էին աւազին մէջ, որոնց ետին կատարելապէս պաշտպանուած կը զգային ինքզինքնին։ Երբ անոնց կը խօսէին մեր պայթող ռումբերուն վրայ, կը պատասխանէին թէ գիտէին անոնց ի՛նչ ըլլալը, եւ թէ կը բաւէր անոնց պատրոյգը վերցնել, չպայթելու համար։ Նոյն իսկ միամտօրէն նախազի թրջուած մորթեր պատրաստած էին, մեր ռումբերուն վրայ նետելու եւ զանոնք մարելու համար։ Ասիկա կը բաւէ ցոյց տալու թէ ի՛նչ անհաբեկում ունեցան բնիկները, երբ ռումբերը սկսան գառալ իրենց գլխուն վերեւ, ամէն ինչ քայքայելով։ Առ այժմ յայտնի չէ սպաննուածներուն թիւը։ Սակայն անհարկու աւերումներ պատճառած ըլլալու են Զէնակայի շրջապատը փշրելով, որոնց ետին Ֆիկուիկցիները կը սպասէին իրենց հրացաններով։ Կը կարծուի թէ մեր թնդանօթները 600 ռումբ արձակած ըլլան։

Պէնի-Ունիֆ, 8 յունիս.—Աւելի մանրամասն նկարագրութիւնը Զէնակայի ռմբակոծման.— Արշալոյսին զօրավար Օ'Քոնոր Պէնի-Ունիֆէն դուրս կ'ելլէր, ուր համախմբուած էին գործողութեան մասնակցող բոլոր զօրքերը, թւով 3,500 հոգի, վեց թնդանօթներով եւ մարտկոցով մը։ Զօրավար Օ'Քոնոր մտադիր էր հետախուզութիւն մը կատարել եւ ի հարկին գրաւել Ժուիվի, Զէնակայի եւ Թարլաթի երեք կիրճերը, որոնք ֆրանքեւմարոք սահմանագլխին վրայ գտնուելով, Ֆիկուիկի ովասիսներուն հանդէպ կը նային։ Հրետանին Ժուիվի կիրճէն անցաւ Զէնակայի առաջին պատուարներէն 200 մեթր յառաջանալով։ Այդ պատուարները շինուած են խառնած հողէ ու տիղմէ. շրջապատին կեդրոնը, այս նախնական ամրութիւններէն 1000 մեթր հեռու, Ֆիկուիկցիներու բնակարանները կը բարձրանան, պատուարներուն ներքեւ շինուած։ Հրետանին որ անգք մը կատարելով կը յառաջանար, փոքր սարահարթ մը հասաւ եւ կրակ ընելու պատրաստուեցաւ։ Արդէն զինուորները կը գործէին։ Ժամը հինգը տասը անցած, զօրավար Օ'Քոնոր հրամայեց կրակ ընել, մելինիթէ ռումբեր արձակելով Զէնակայի արտաքին պատնէշներուն վրայ, խրամատ մը բանալու համար, որպէս զի բնակարանները երեւան ելլեն։ Երբ պատուարը քայքայեցաւ, ռումբերը սկսան տեղալ քաղաքին ներսը, 2200 մեթր տարածութեան մը վրայ։ Արդիւնքը չանթահարիչ եղաւ. ռումբերը բնակարաններուն ներսը կը պայթէին, ամէն ինչ օդը հանելով։ Յետոյ քանի մը ռումբեր ալ նետուեցան զանազան ովասիսներու, մանաւանդ Ուտակիրի ովասիսին վրայ, մեծ հեռաւորութենէ մը, Մարոքցիներուն ցոյց տալու համար մեր թնդանօթներուն զօրութիւնը։ Գլխաւորապէս 95 սանթիմ տրամագիծով թնդանօթները ամէնէն աւելի աւերում պատճառած են, մինչ 75 սանթիմնոց արագաձիգ թնդանօթները կը հսկէին Ֆիկուիկցիներուն շարժումներուն վրայ։ Այս վերջինները շրջապատին պատուարին ետեւ պատնէշներ շինած ու հոն կեցած էին։ Ռմբակոծումը սկսած ատեն՝ ամէնքն ալ ռումբերուն առջեւ վազեցին։ Արմաւեստանին մէջ դարանակալ Մարոքցիները առաջին անգամ հրացան պարպեցին հրետաձիգներուն վրայ։ Ոչ մարդիկ եւ ոչ ալ ձիերը վնասուեցան։ Ժամը տասնըմէկին, զօրավար Օ'Քոնոր հրամայեց դադրեցնել կրակը եւ բոլոր հետեւակազօրքերը Պէնի-Ունիֆ մտցուց, իսկ հրետաձիգները՝ Ճէնան Էտտար։ Բացի բնիկ կումիէ մը, որ Զէնակայի կիրճին մէջ սպաննուեցաւ, ոեւէ վնաս չկրեցինք. վիրաւորեալ չունինք բնաւ։ Սպաննուած եւ վիրաւորուած Մարոքցիներուն թիւը յայտնի չէ. առ այժմ յայտնի չէ թէ ռմբակոծումը ի՛նչ տպաւորութիւն ձգած է Ֆիկուիկցիներուն վրայ եւ ի՛նչ են անոնց մտադրութիւնները։ Զօրավար Օ'Քոնոր կը սպասէ որ Ֆիկուիկցիները անձնատուր ըլլան։ Զէնակայի բոլոր կիները եւ տղաքը խոյս տուած էին քանի մը օրէ ի վեր։ Ռմբակոծումը լըսուեր է նաեւ Մոկատ-Ուքիանիէն, որ Զէնակայէն 65 քիլոմեթր հեռու կը գտնուի։

ՖՐԱՆՍԱ

«Լիպան»ի արկածը.— Վարկ մը.— Մատակասքար.— 1902ի ելմտացոյցը:

Բարիզ, 9 յունիս.—Նախարարաց Խորհուրդին այս օրուան նիստին մէջ, որ տեղի ունեցաւ Պ. Լուպէի նախագահութեամբ, նախարարապետ Պ. Քոմպի առաջարկութեամբ, որոշուեցաւ Երեսփ. Ժողովէն 50,000 ֆր.ի վարկ մը պահանջել Լիպանի աղէտէն առաջ եկած թշուառութիւնները ամոքելու համար։

—Գաղթային նախարար Պ. Տումէրկ վաւերացնել տուաւ օրինագիծ մը որ անհրաժեշտ միջոցները կ'ապահովէ՝ շինելու երկրորդ մասը այն երկաթուղիին որ Մատակասքարի մայրաքաղաքը՝ Թանանարիվ պիտի միացնէ ծովեզերքին։ Երեսփ. Ժողովը արտօնած էր նոյն գաղթավայրը՝ 60 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը կնքել, այդ երկաթուղին շինելու համար։ Նոյն փոխառութենէն 39 միլիոնը շրջաբերութեան հանուած է եւ հիմա մնացած 21 միլիոնը հրապարակ պիտի հանուին։

—Ելմտական նախարարը յունիս 15ին Երեսփ. Ժողովին պիտի ներկայացնէ 1904ի ելմտացոյցը. նաեւ չորս ուղղակի տուրքերու եւ հասոյթի տուրքին վերաբերեալ ծրագիրները։ Երեսփ. Ժողովը պիտի կազմէ ելմտացոյցի խորհրդարանական յանձնաժողովը որ ամառուան արձակուրդին ատեն իր տեղեկագիրը պիտի պատրաստէ, նստաշրջանը բացուելու պահուն ժողովին ներկայացնելու համար։

—Ելմտական նախարար նաեւ Երեսփ. Ժողովին ներկայացուց, 1902ի տարեշրջանին տեղեկագիրը, ուրկէ կ'երեւայ թէ տուրքերուն գանձումէն 86,558,502 ֆր.ի նուազութիւն մը կայ. յաւելուածական վարկերու գումարը կը հասնի 78,588,349 ֆր.ի, որով ծախքերը 165,146,851 աւելի եղած են հասոյթներէն։ Յաւելուածական ենթադրութիւնները եւ ջնջումները այդ գումարէն հանելէ ետքը, բացը կը մնայ 114,330,762 ֆր.։ Ասոր վրայ աւելցնելով կարճ պայմանաժամով պարտաթուղթերը՝ 64 միլիոն ֆր., որոնց շրջաբերութեան հանումը արտօնուած է, նոյն գումարը կ'ըլլայ 178,330,762 ֆր.։

ՍՈՄԱԼԻԼԱՆՏ

Անգլիացի գերիներ.— Հապէշիստան.— Ռաս-Մաքոննէնի առաջարկութիւնը:

Լոնտոն, 9 յունիս.— Սոմալիլանտի անգլիական արշաւախումբին գործակցող հապէշ զինուորներուն հրամանատարը ծանոյց Ռաս-Մաքոննէի թէ Մատմիւլայի բանակետղը Անգլիացիներ կան գերի ինկած. Ռաս-Մաքոննէն իսկոյն գրեց Հարարի անգլ. իշխանութեանց, առաջարկելով որ Մատմիւլայի կուսակիցներէն Հապէշներուն ձեռքը գերի ինկածները փոխանակուին Մատմիւլայի բանակետղը գտնուող անգլիացի գերիներուն հետ։ Այս վերջինները հաւանօրէն Բլըքէթ գնդապետին գունդին պատկանող սպաներ են, Կումպուրուի ճակատամարտին մէջ վիրաւորուած։ Հարարի բրիտանական փոխհիւպատոսը արդէն ճամբայ ելած է փութացնելու բանակցութիւնները եւ աշխատելու որ աւելի ճշգրիտ տեղեկութիւններ ձեռք անցընէ։ Մատմիւլայի քով անգլիացի գերիներ գտնուելու պարագան անհաւանական չէ, վասն զի Քոպէ գնդապետին գունդին օգնութեան ղրկուած անգլիացի սպաները չեն փորձած Կումպուրու վերադառնալ, այն տեղը ուր Բլըքէթ գնդապետը ջախջախուեցաւ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ողողումներ.—Մեծամեծ վնասներ.—Քաղաքներ ջուրերու տակ.— Մարդկային կորուստներ:

Նիւ-Եօրք, 9 յունիս.— Միսիսիբիի հովիտին մէջ հետզհետէ կ'աւելնան ողողմանց վնասները ու վտանգները։ Քոլումպուի մէջ (Քարոլին) Քոնկարէ գետին ջուրերը սովորականէն 12 ոտք 6 մատ բարձրացած եւ հետզհետէ ալ կը բարձրանան, մէկ ժամուան մէջ $2\frac{1}{2}$ մատի չափ։ Քարոլէթ քաղաքը եւ բամպակի ճարտարարուեստական ուրիշ կեդրոններ 60 ոտք ջուրի տակ կը գտնուին։ Դրամական օգնութիւններ եկան. կը ղրկուին։ Թիկէրի եզերքներն ալ ողողուած են։ Սէն-Լուիէն կը հեռագրեն թէ Պէք-Ուալոլէք հասած շոգենաւ մը երկու հարիւր հոգի ազատեր է որոնք տանիքներուն վրայ ապաստանած էին։ Միսիսիբիի ջուրերը 37 ոտք 5 մատ բարձրացած են։ Մէտիսընի մօտ թումբ մը շինող տասնըհինգ հոգի խեղդուեցան, այդ թումբին յանկարծական խզուելէն։ Սէն-Լուիի հիւսիսային կողմը Միսիսիբիի ձախ եզերքին վրայ գտնուած Վէնիս, Մէտիսըն, Ուէսթ-Մէտիսըն, Նիւ Բորթ, Պրուքլին եւ Կրանտ-Սիթի քաղաքները 10-18 ոտք ջուրի տակ կը գտնուին։ Նաւակներ կը ղրկուին բնակիչները տուներէն առնելով ապահով տեղեր տանելու։ Եօթը հարիւր հոգի գիշեր մը ու ցորեկ մը տանիքներուն վրայ մնացին։ Արեւելեան Սէն-Լուիի մէջ բոլոր վաճառատուները ու խանութները փակուած են։ Թումբերուն վրայ հուժկու մարդեր կ'աշխատին, վտանգի մէջ եղող անձերը ազատելու։ Երկաթուղիի երթեւեկութիւնները գրեթէ ամէն կողմ դադրած են։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾԸ

«Լիպան»ի ընկղմիլը. — Նաւային Սէնտիքաներուն բողոքը. — Պաշտօնական քննութիւն. —«Լիպան»ի հրամանատարին տեղեկագիրը. — Նաւային ուրիշ արկած մը:

Բարիզ, 9 յունիս.— Նաւային սէնտիքաներուն դաշնակցութիւնը յայտարարութիւն մը կը հրատարակէ Մարսիլիոյ ժողովուրդին ուղղուած։ Յիշելէ յետոյ թէ արդէն այդ Սէնտիքաները ցոյց տուած էին կարգ մը շոգենաւերու մէջ ապահովութիւն չգտնուիլը, սա պատճառներուն կը վերագրէ Լիպանի ընկղմիլը. — Նաւազներուն անբաւականութիւնը։ Շոգենաւին ունեցած ազատման վեց մակոյկներուն մէկը միայն գործածելի էր. միւսները՝ արեւէն չորցած եւ ջուրէն փտած, եթէ ծովը ալ իջնուէին, անմիջապէս պիտի ընկղմէին։ Ազատարար գործիքները անյնամ վիճակի մէջ էին, ազատարար գօտի չկար, թէեւ օրէնքը կը տրամադրէ որ ուղեւորներու եւ նաւազներու թիւէն չափ ազատարար գօտիներ գտնուին։ Սէնտիքաները կը յայտնեն թէ բացարձակապէս պիտի հակառակին այդ տեսակ թերի պայմաններուն մէջ գտնուող նաւերու ճամբայ ելլելուն, եւ աջակցութիւն կը խնդրեն այդ նպատակին իրագործմանը համար։

—Մարսիլիոյ քաղաքապետը, հեռագիր մը ուղղեց նախարարապետին, ծանուցանելով աղէտը եւ խնդրելով Երեսփ. Ժողովէն վարկ մը ուզել՝ անմիջական օգնութեան համար։ Մարսիլիոյ քաղաքապետութեան Խորհուրդը նոյն իրիկունը գումարուելով, քաղաքապետը առաջարկեց որ քաղաքը հոգայ արկածին զոհերուն յուղարկաւորութեան ծախքը. նաեւ 5000 ֆր.ի առաջին վարկ մը քուէարկէ ամէնէն կարօտեալներուն համար։ Խորհուրդը, այդ առաջարկութիւնները քուէարկելէ ետքը, նիստը դադրեցուց սուգի համար։

—Ծովային պաշտօնատարներէն Պ. Բէնիստ քննութեան ձեռնարկած էր Էնսիւլեր, Պալէան, Բրւնիէ ու Պիէշան շոգենաւերը երթալով։ Երկու շոգենաւերուն նաւապետները պիտի դատուին ծովային առեւտրական դատարանին առջեւ։ Լիպանի նաւապետը՝ Պ. Լաքոթ տեսակցութեան մը պահուն ըսաւ.

«Դատարանները երեւան պիտի հանեն արդարութիւնը։ Ես պարտքս կատարեցի։ Երբ ընդհարումը պատահեցաւ, անմիջապէս ըմբռնեցի վտանգը. շոգենաւին մէջ գտնուողներուն պոռացի որ կայմակալ չուաններուն վրայ ապաստանին, վասն նաւը կ'ընկղմի։ Շատերը այնպէս ըրին, բայց նաւը այնքան արագ կը խորասուզուէր, որ տեսայ թէ անկարելի էր օգնութիւն կազմակերպել. այդ անկարողութիւնը ահռելի էր. կամրջակին վրայ ջուրերը մինչեւ մէջքս բարձրացած էին. սկսայ լողալ. կնոջ մը ձայնը լսեցի, մազերէն բռնելով ազատեցի. երեք տղաք եւ ուրիշ կին մըն ալ ազատեցի մահուընէ. ես ալ պիտի խղդուէի, եթէ ջուրին երեսը տատանող պայուսակի մը կառչած չըլլայի.»

Էնսիւլերի նաւապետը՝ Պ. Արնօ ալ սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Կէսօրուան մօտ տեսայ Լիպանը, քիչ մը աջ կողմը, որ Մէր կղզիին շուրջը կը դառնար։ Լիպան սուլեց, որուն ես ալ պատասխանեցի, ինչ որ կը նշանակէր թէ երկուքս ալ դէպի աջ կողմ կ'երթայինք՝ այսինքն թէ իրարմէ խոյս կու տայինք։ Աջ կողմը կը գտնուէի, ձախ կողմն ունենալով Լիպանը. այդպէս ճամբաս կը շարունակէի։ Լիպան երկրորդ անգամ սուլեց. ես պատասխանեցի եւ նաւը յամաքի կողմը առաջնորդեց՝։ Յանկարծ Լիպան, ուղղութիւնը փոխելով, սկսաւ դէպի ձախ կողմը յառաջանալ, ձախ կողմը ինծի դարձուցած։ Տեսնելով որ ընդհարումը անխուսափելի է, քանի որ արագ կ'երթայի, մեքենան կեցուցի եւ խոյս արագ արագ ետ դարձնել տուի։ Ընդհարումը պատահեցաւ։ Շոգենաւս միշտ ետ կ'երթար, ուստի ազատուեցաւ ճեղքուածքէն։ Լիպան դէպի ցամաք կ'ուղղուէր խրելու համար։ Իսկոյն տեսայ թէ Էնսիւլեր բաւական վնասուած՝ տակէն՝ ջուր կ'առնէր, որ հետզհետէ կը բարձրանար. նաւը տակաւ դէպի ձախ կողմը կը ծռէր, տեսնելով որ կացութիւնը տագնապալից է, նաւը ուղղեցի դէպի ցամաք։ Այդ միջոցին մեր վրայ կու գար Պալէան շոգենաւը։ Իսկոյն նշան տուի անոր թէ Լիպանի օգնութեան փութայ. ես ալ միւս կողմէ շարունակեցի դէպ ի ցամաք ուղղուիլ, զայն խրելու համար, եթէ կացութիւնը վտանգաւոր հանգամանք մը ստանայ։ Ամէնէն առաջ կ'ուզէի ուղեւորները եւ նաւազները ազատել։»

Ծովային պաշտօնատար Պ. Լըֆլամպ լսեց երկու նաւապետներուն յայտարարութիւնները։ Ատոնք իրարու վրայ կը ձգեն պատասխանատուութիւնը, բայց յայտնի կ'երեւայ թէ երկուքն ալ մեծ սխալներ գործած են։ Երկու շոգենաւեր երբ հակառակ ուղղութեամբ դէմ առ դէմ կու գան, պէտք է երկուքն ալ դէպի աջակողմ ուղղուին, որով իրարու չեն հանդիպիր։ Լիպան հակառակը ըրած է Էնսիւլերի ճամբան կտրելով. նաեւ ցամաքին շատ մօտէն կ'երթար. եթէ աւելի բացէն երթար, Էնսիւլերը աւելի լաւ պիտի տեսնէր եւ ընդհարումը տեղի պիտի չունենար։ Գալով Էնսիւլերի, նաւապետը կը մեղադրուի թէ արկածէն ետքը հոն չէ կեցած, ազատման աջակցելու, բայց նաւապետը կը պատասխանէ թէ ինք ալ ընկղմելու վիճակին մէջ էր եւ թէ Պալէան շոգենաւին նշան ըրած էր՝ օգնութեան հասնիլ Լիպան շոգենաւին. բայց ատոր կը պատասխանուի թէ նաւապետը եթէ աւելի պաղ արիւնով գործէր, աւելի լաւ պիտի ճշդէր իր նաւուն վնասը, որով պիտի չհեռանար. ատոր ապացոյցն ալ այն է թէ առանց ուրիշին օգնութեանը, կրցած է նաւահանգիստ մտնել։ Լիպանի նաւապետը 55 տարեկան է. քիչ ատենէն հանգստեան պիտի կոչուէր։ Էնսիւլերի նաւապետը 45 տարեկան է եւ 25 տարիէ ի վեր կը պաշտօնավարէ։ Երկու նաւապետները իրենց տեղեկագիրը տուին առեւտրական ծովային դատարանին նախագահին։ Լիպանի նաւապետը ամբողջ պատասխանատուութիւնը կը վերագրէ Էնսիւլերի նաւապետին. սակայն Լիպանի նաւազներէն երեքը չստորագրեցին այդ տեղեկագիրը, ըսելով որ սխալ է։

—Ֆէյսինէ Ընկերութիւնը որուն կը պատկանի Լիպան, տեղեկութիւն առաւ թէ իր մէկ ուրիշ շոգենաւը՝ Անրուան-Ֆրեսինէ ընկղմեր է Քոնկոյի եզերքը։ Արկածին վրայ մանրամասնութիւնը չէ հաղորդուած, բայց կը ծանուցուի թէ բոլոր նաւազները ազատուած են։ Այդ շոգենաւը 4,500 թոնօ տարողութիւն ունէր եւ նոր շինուած էր։ Ապրիլ 20ին առաջին անգամ ըլլալով Մարսիլիայէն ճամբայ ելած էր դէպ ի Ափրիկէի արեւմտեան եզերքները։ Յիսունըհինգ նաւազ ունէր. ուղեւոր չէր առած։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Ֆրանսայի դեսպանը, կինը, առաջին թարգմանը, Թէհրանի ֆրանսական դեսպանը ու ընտանիքը, Սպանիոյ, Պէլճիքայի ու Յունաստանի դեսպանները, պապական նուիրակը ու առաջին քարտուղարը եւ պուլկարական գործակատարը ու Պուլկարիոյ նախկին նախարարներէն Պ. Նաչէվիչ։ Հիւրանոցին առջեւ բարձրաւանդակին վրայ կեցած էին [illegible] չափ օտարազգի հիւրեր՝ դեսպանատուներէն յանձնարարուած։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնսթան պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։

—«Պուլկարիոյ գործակատար Կէչով էֆ. եւ Պուլկարիոյ նախկին նախարարներէն Նաչէվիչ էֆ., որ մայրաքաղաքս եկած է, Վեհ. Սուլթանին կողմէ ընդունուելու պատւոյն արժանացան։»

ՆԷՄՃԷՆ Կ. Պոլիս բերուած ութսուն երկու երիտասարդներ, որոնք Կ. Պոլսոյ զանազան վարժարանները ընդունուած են, կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ Համիտիէ մզկիթին բակին մէջ բարեւի կեցած էին եւ կը կրէին համազգեստները այն վարժարաններուն, ուր ընդունուած են։ Ատոնց կ'առաջնորդէին կայս. Թիկնապահ Մէհմէտ փաշա, Պէհճէտ Պէյ եւ ուրիշ թիկնապահներ։ Վեհ. Սուլթանը մզկիթէն վերադառնալուն բարեհաճեցաւ աչքէ անցընել Նէմճէի այդ երիտասարդները որոնք նորէն Կիւմիւշսուի զօրանոցը առաջնորդուեցան, ուր հիւրընկալուած են առժամաբար։

ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ.—Կայս. Պալատան առաջին քարտուղարը հեռագիր մը ուղղելով Էնկիւրիի կուսակալ Ճէվատ պէյի, ծանոյց թէ մատուցած հաւատարմական ու բարւոք ծառայութիւնները կայս. բարձր գոհունակութեան արժանացած են։

ԱՐԲԵՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ զինուորական հրամանատարներուն, սպաներուն եւ զինուորներուն ալ բացարձակապէս արգիլուի արբեցութիւնը ու այդ արգելքը կատարելապէս գործադրուի։ Կայս. այդ Իրատէն հաղորդուեցաւ Սպարապետի Դրան որ ըստ այնմ հարկ եղած զեկոյցը ըրաւ բոլոր զօրաբանակներու եւ զօրաբաժիններու հրամանատարներուն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Մալիւմաք հետեւեալը կ'արտատպէ Վիէննայի լրագիրներէն.— «Պուլկարիոյ իշխանապետութիւնը մեծ ջանքեր ըրած է հնազանդ գտնուելու իր գերիշխան Պետութեան՝ օսմ. կառավարութեան եւ թէ այդ կերպով յաջողած է ձեռք բերել իր գերիշխան Պետութեան համակրութիւնը ու բարեհաճութիւնը։ Պուլկարիոյ արտաքին գործոց ու ելմտական նախկին նախարար Նաչէվիչ էֆ. որ Կ. Պոլիս կը գտնուի, Պուլկարիոյ հպատակութեան զգացմանց հաւաստիքը մատուցեր է Մեծ-Եպարքոս Ֆէրիտ փաշայի։»

—Պուլկարիոյ հեռագրական գործակալութեան հաղորդած վերջին լուրերուն նայելով, բարւոք արդիւնքներ ցոյց տրուած են իշխանապետութեան կողմէ ձեռք առնուած խիստ միջոցները՝ Պուլկարիոյ մէջ երեւան ելած ապստամբները նուաճելու ու ձերբակալելու եւ անոնց աւարքները արգիլելու համար։

— Սապահ հետեւեալը կ'արտատպէ Սթանտարտէն.—«Միխայիլովսքի, անցեալ օր, Սոֆիայի մէջ բանախօսութիւն մը արտասանելով յայտարարեց թէ ներկայ պարագային մէջ Պուլկարիոյ նոր նախարարութեան առաջին պարտականութիւնն է՝ Պուլկարիոյ գերիշխան Պետութեան՝ օսմ. կառավարութեան հետ իր հպատակական յարաբերութիւնները աւելի ամրապնդել։»

—Ֆէրտինանտ իշխանը, չորեքշաբթի իրիկուն, Էպինթալէն Սոֆիա վերադարձեր է։

—Պ. Նաչէվիչ յառաջիկայ շաբթու Կ. Պոլսէն Սոֆիա պիտի դառնայ։

—Պուլկարիոյ հեռագրական գործակալութիւնը կը հերքէ այն լուրը թէ Պուքրէշի ու Բեդերսպուրկի պուլկարական գործակատարները պիտի փոխուին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ.—Մալիւմաք հետեւեալը կ'արտատպէ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէէն.— «Պէրլինի կէս-պաշտօնական Քոսք լրագիրը, եղած պաշտօնական զեկոյցի մը համաձայն հրատարակած յօդուածով մը, կ'ըսէ թէ Աւստրիա-Հունգարիա ի վաղուց անտի խիստ բարեկամական ու մտերմական յարաբերութիւններ ունի իր դրացիին՝ օսմ. կայս. կառավարութեան հետ, թէ ներկային մէջ ալ կ'աշխատի աւելի եւս ամրապնդելու այդ յարաբերութիւնները եւ թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին հետեւած քաղաքականութեան հիմն է աշխարհի ամէն կողմը խաղաղութեան պահպանումը։ Քոսք կը յարէ թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը մեծապէս գոհ է Աւստրիոյ-Հունգարիոյ խաղաղասէր ընթացքէն։»

ԲՐԵՃՐԻՆԻ սերպիական հիւպատոս կարգուեցաւ Կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպանատան քարտուղարներէն Պ. Բրիսթիչ։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԷՆ կը հեռագրեն թէ Մալազկերտի երկրաշարժէն արկածեալներուն համար հանգանակուած 10,400 ղրուշը Պիթլիսի նահանգը ղրկուեր է։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնոր, առջի օրը, Մուտանիա գնաց Իմոճըն պահականաւով։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած ըլլալով որ մաքրանոցներու բժիշկներուն թիւը աւելցուի եւ առողջապահական հսկողութիւնները աւելի ուշադրութեամբ կատարուին, ձեռնհաս պաշտօնարանը նոր բժիշկներ անուանեց եւ անոնց ցուցակը ու ամսաթոշակներու քանակութիւնը տեղեկագրեց կայս. Պալատ։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց ըստ այնմ հարկ եղածը գործադրել եւ բժիշկներու ամսաթոշակները կանոնաւորապէս վճարել՝ մաքրանոցներուն գտնուած նահանգներու եւ գաւառներու հասոյթներէն։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծանոյց ամէն կողմ թէ վարժարանի ուսուցիչները ու պաշտօնեաները լաւ բարոյականի տէր եւ ուղղամիտ անձեր ընտրուին, որպէս զի դասաւանդութիւնները կատարուին կայս. կառավարութեան բաղձանքին համաձայն։

Բ. ԴՈՒՌԸ հրահանգ ղրկելով ամէն կողմ ծանոյց թէ նահանգներու ժողովուրդէն որ եւ է անհատ երբ ուրիշին իրաւունքին ոտնձգութիւն ընէ եւ կամ անիրաւութեամբ հող ու անասուն գրաւէ, պէտք է օրինական գործողութիւնները շուտով կատարել եւ գրաւուածներուն վերադարձուիլը խնդրող աղերսագիրները անյապաղ նկատողութեան առնել։ Բ. Դուռը նկատելով որ զանազան տեղեր այդ մասին յապաղումներ կը գործուին, միանգամայն ծանոյց թէ այդ անիրաւ արարքներուն հեղինակները եւ անհոգ պաշտօնեաները պէտք է փութով օրէնքին տրամադրութեանը ենթարկել եւ արդիւնքը տեղեկագրել։

ՎԱՆԱՅ կուսակալութիւնը ձեռնհաս պաշտօնարանին ղրկեց Պարկիրիի գաւառակին մէջ երեւան հանուած ածուխի հանքը շահագործելու համար մենաշնորհ խնդրող ծրագիրը, հանքին քարտէսը եւ այլն։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ քննեց եւ ընդունելի գտաւ ծրագիր մը, որով կ'առաջարկուի Գոնեայի բօրակի (կիւհէրչիլէ) գործարանը գիտական ներկայ պայմաններուն համապատասխան վիճակի մը վերածել, ինչ որ մեծապէս պիտի աւելցնէ հասոյթները։ Այդ գործարանին շէնքը պիտի ընդարձակուի եւ նոր գործիքներ պիտի գնուին։ Պետական Խորհուրդը իր որոշումը տեղեկագրեց Մեծ-Եպարքոսին։

ԲԱՂԴԱԴԻՆ բժշկական ժողովը, կ'ըսէ Մալիւմաք, քննելով Տրամայի գաւառին թաղապետական բժշկութեան պաշտօնէն դադրած Փափազեան Յակոբ էֆ.ի վերաբերեալ գրութիւնները, որոնց որ իբրեւ Նահանգային Թաղապետական բժիշկ անուանուի պաշտօնի բարձրացումով։

ՄԵԾ ԿՂԶԻՒ մէջ հաստատուած յունական որբանոցին հոգաբարձութիւնը գրեր է Պատրիարքարան թէ այդ հաստատութեան մատակարարութեանը համար տարեկան հազար վեց հարիւր ոսկիի պէտք կայ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ անասնաբոյժեր ղրկեց Ատանայի, Պրուսայի, Գաստէմունիի ու Էնկիւրիի նահանգները՝ ձիեր գնելու համար, վասն զի փոխադրութեան յատուկ անասուններն ալ Անատոլըի նահանգներէն պիտի գնուին։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ այս չաբթու նահանգին ամէն կողմերը տեղացած անձրեւները մեծապէս օգտակար եղած են հունձքերուն։ Խոզակը այս տարի շատ լաւ է ու առատ։ Աֆիոնները անցեալ տարուանին մէկ երրորդին չափ պիտի ըլլան։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանատան առաջին թարգման Ցովհաննէս խան, երէկ Զուպուքլը երթալով, դեսպան Միրզա Րիզա խանի անունով բարի գալուստ մաղթեց Եգիպտոսի Խտիվին։

Պ. ՊԷՐԺԷ, անդամ Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին, երէկ Բարիզ ուղեւորեցաւ։

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վերատեսչութիւնը տեղեկանալով որ զանազան տեղեր առանց կալուածագրի հողի «ֆէրաղ» կը կատարուի, գրեց ամէն կողմ որ այդ տեսակ պարագաներու բնաւ պատճառ չտրուի։

ԵԼԱԿՆԵՐԸ.— Առջի առտուն Կ. Պոլսոյ մէջ տեղացած անձրեւները վնասեցին ելակի արտերուն։

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Հինգշաբթի օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտէ մեռած մարդու մը դիակը գտնուեր է։ Սամալութի մէջ ալ մէկ դէպք ու մէկ մահ պատահեր է։

—Յունիս 3ին (Ն. Տ.) Աղեքսանդրիայէն մեկնող Մէսաժըրիի Սենեկալ շոգենաւին մէջ ժանտախտէ մէկ դէպք պատահեր է։

—Վերջին լուրերու նայելով, Պէրլինի մէջ հիւանդապահ Մարկրավի հիւանդութիւնը ժանտախտ չէ, վասն զի ջերմը դադրած է։ Շրջաղեղին ներարկման արդիւնքը ըլլալ կը կարծուի։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾ.— Անցեալ երեքշաբթի Իզմիրէն Պուրնովա գացող կառախումբը կոխոտեր է 60 տարեկան յոյն կին մը ու աղջիկը՝ 40 տարեկան, երկուքն ալ մեռցան։ Երկուքին մարմինները կտոր կտոր եղած էին։

ԹՈՓԽԱՆԷԻ կողմը, երէկ, Եոնուս անուն մշակ մը իր եղբօրորդւոյն՝ Վասըֆի հետ կռուի բռնուեցաւ, վասն զի այս վերջինը պարապ կը մնար եւ չէր աշխատեր։ Կռիւը սաստկանալով Վասըֆ դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց Եոնուսը։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ եւ վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Աւստրիացի Ալֆրէտ Քլիպսիէն, 30 տարեկան, երէկ ժամ 4ին, Շիշլիի կողմը անձնասպան եղաւ, բերնին մէջ ռեվոլվեր մը պարպելով։ Վրայէն թուղթ մը գտնուեցաւ, ուր ըսուած էր թէ աղքատութիւնը մղած էր զինքը անձնասպանութեան։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ կամուրջին բնակիչներէն Սղերդցի Մահիտ, 15 տարեկան, երէկ առտու Կղզիի շոգենաւը մտնելու պահուն, ծովը իյնալով խեղդուեցաւ։

ՏՈՄԱԹԷՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐՈՒ
Ղալաթիա, Տոմուզհանէ փողոց, Թ. 13

Ցիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին ամէն տեսակ ընտիր ոգելից ըմպելիներ եւ մասնաւորապէս Պոլքան գինիներու ամենէն ազնիւ տեսակը։ Գնեցէք գոհ պիտի մնաք։ 2—20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մուսուլի Հայոց եկեղեցին հիմնական նորոգութիւն մը կրած է վերջին ամիսներս։ Այս պատճառաւ, ըստ Մայր Մաշտոցի, եկեղեցական արարողութիւնը կատարելու համար, Պաղտատի Նորընտիր Պատր. Փոխանորդ Տ. Վահան վրդ. Քէչիշեանին փութացումը խնդրուած է ժողովուրդին կողմէն։

—Երզնկայի եւ Քէմախի Առաջնորդ Տ. Դանիէլ Ծ. Վրդ. Ցակոբեան Ս. Պատրիարքէն հրաման ստացած է արձակուրդի համար, եւ մօտերս մայրաքաղաքս պիտի գայ իր տկարութիւնը դարմանելու համար։ Միւս կողմէն կ'ըսուի թէ յիշեալին ներկայութիւնը անհրաժեշտ նկատուած է այս միջոցիս Երուսաղէմի մէջ իբրեւ հմտագէտ եւ թէ իբրեւ վարչագէտ ունեցած փորձառութեամբ։

— Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ Սրբազանի վարդապետական օծակից Կէլիպօլուցի Տ. Վահրամ վրդ. Ազարեան, մօտերս Երուսաղէմ պիտի երթայ, ուրկէ տասը տարիներէ ի վեր բացակայ կը մնար։ Այդ վարդապետը բաւական հարստութիւն մը դիզած է եւ վերջերս Աղեքսանդրիոյ մէջ 7000 ոսկի ծախսելով ապարթըման մը շինած է, զոր փոխանակ ըստ վանական սովորութեան, վանքին վրայ փոխանցելու, կ'ըսուի թէ իր քրոջը վրայ դարձուցեր է։

— Երուսաղէմի լուսարարապետութեան պաշտօնին համար իբր հաւանական ընտրելի կը յիշուի նաեւ Տ. Վահրամ վրդ. Ազարեան, Աղեքսանդրիոյ Երուսաղեմապատկան կալուածներու տեսուչը, որ բաւական տարի առաջ Թարգմանի պաշտօն վարած է վանքին մէջ։

—Իզմիրեանց դրական յանձնաժողովի այս տարուան ներկայացուած երկերէն «Աղթամարայ կաթողիկոսացպատմութիւնը» նախաքննութեան համար յանձնուած է Հրանտ էֆ. Ասատուրի։

—Տ. Մովսէս եպիսկ. Կէօմրիւքճեան, որուն մայրաքաղաքս վերադարձը ծանուցինք երէկի թուով, շոգենաւէն ելլելուն՝ նախ Ղալաթիոյ եկեղեցին գնաց աղօթելու, յետոյ Բերա՝ Ս. Պատրիարքին բնակարանը գնաց եւ երկու ժամու տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ն. Սրբազնութեան հետ՝ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան եւ Ս. Կաթողիկոսին վրայ բերանացի տեղեկութիւններ հաղորդելով։ Ս. Պատրիարքը հրաւիրեց Կէօմրիւքճեան Սրբազանը Խառն Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին ներկայանալ՝ իր պատուիրակութեան պաշտօնին համառօտութիւնն ընելու համար։

—Երէկ, միջօրէէն յետոյ, Ս. Պատրիարքը այցելեց Բերայի Էսաեան վարժարանը եւ լրացուցիչ 7րդ եւ 8րդ դասարանները ինչպէս նաեւ այս տարի շրջանաւարտ ելլելիք օրիորդներուն դասարանները շրջելով, աշակերտուհիները քննեց՝ հայերէնէ վերլուծումներ ու ֆրանսերէնէ թարգմանութիւններ ընել տալով անոնց եւ քաջալերական յորդորներ ուղղելով։

—Ինչպէս յայտնի է, Ս. Պատրիարքը՝ եպիսկոպոսներու եւ ձեռնհաս վարդապետներու ու քահանաներու ղրկած է մէյմէկ օրինակ այն տեղեկագրէն զոր խմբագրած էր՝ իրենց ամուսիններէն լքուած գաւառացի կիներու վիճակը պարզելու եւ դարման մը խնդրելու համար Ն. Ս. Օծութիւն ընդհ. Հայրապետէն։ Տ. Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեան եւ Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան ինչպէս նաեւ Օրթագիւղի աւագերէց Տ. Սահակ Ա. քահանայ արդէն իսկ գրաւորապէս ղրկած են իրենց տեսութիւնները, որոնք նկատառութեան պիտի առնուին Կրօն. Ժողովոյ կողմէ։ Միւս եկեղեցականներուն ալ պատասխանը առնուելէ ետքն է միայն որ Ս. Պատրիարքը պիտի որոշէ թէ հա՛րկ է ղրկել այդ տեղեկագիրը Էջմիածին եւ ի՛նչ ձեւի տակ։ Աւասիկ, առ այժմ, վերեւ յիշուած երեք տեսութեանց ամփոփումը.

—«Տ. Հմայեակ եպիսկ. կ'ըսէ թէ լքեալ կիներու համար յարուցուած խնդիրը իր չափազանցութիւնը ունի, եւ եթէ Օծնեցիի օրով եօթնամեայ բացակայութեան պայմանաժամ մը որոշուած է ամուսնալուծութեան համար, այդ կարգադրութիւնը ժամանակաւոր եղած է եւ ապա գործադրուած չէ բնաւ Հայրապետներու կողմէ։ Տ. Եղիշէ եպիսկ. համամիտ կը գտնուի ընտանեկան յարկէ բացակայ գտնուողներու մասին առաջարկուած կարգադրութեան, աւելցնելով միանգամայն թէ մօտէն գիտակցութիւն ալ պէտք է ունենալ այդ բռուածներուն. բայց կ'աւելցնէ որ 7 տարուան բացակայութիւնը 3 տարուան զեղչուի, եւ նոյնչափ ատեն իրենց ընտանեկան յարկէն հեռացողներու կիներուն ամուսնանալու հրաման տրուի։ Տ. Սահակ Ա. քհնյ. այդ տեսակ դժբաղդներու վիճակին դարման մը տանելու համամիտ գտնուելով հանդերձ՝ կասկած կը յայտնէ թէ բացակայելոց համար ծրագրուած կարգադրութիւնը կամ օրէնքը անհատներու ձեռքը, մանաւանդ գաւառները զեղծման դուռ պիտի բանայ եւ ինքնին կը հաստատուի այս կարծիքը, երբ նկատողութեան առնուի որ արդի եղանակով իսկ զեղծումներ կը պատահին շատ անգամ բացականերու եւ այրաթողներու համար։ Տ. Հմայեակ եպսկ. միանգամայն դիտած է իր նամակին մէջ, թէ եկեղեցական ժողովոյ մը անկ է որոշում տալ, եւ Կրօն. Ժողովոյ իրաւասութենէն դուրս է այս տեսակ կարգադրութիւնը։

—Հայ Հռոմէականաց Ս. Պատրիարքը վաղը առաւօտ Բերայի Ս. Աստուածածին աթոռանիստ եկեղեցիին մէջ եպիսկոպոս պիտի ձեռնադրէ Տրապիզոնի Հայ Հռոմէականաց Նորընտիր Առաջնորդ Աբիկեան Ստեփան վարդապետը։

—Ուսումնական Խորհուրդը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1. Վարժարաններու մէջ գործածելի դասագրքերու յաւելուածական ցուցակին պատրաստութեան առթիւ, Խորհուրդը տեսնելով որ հեղինակներէ ոմանք, իրենց գրքերը Խորհրդոյ վաւերացման ներկայացնելէ առաջ, անոնց վրայ իբրեւ «Ուսումնական Խորհուրդէն վաւերացեալ» կը գրեն եւ անկէ վերջը կը ներկայացընեն, որոշեց այս տեսակ գրքերը իսպառ նկատողութեան չառնուլ եւ մերժել զանոնք. Նոյնպէս որոշեց որ եթէ հեղինակները առանց Ուսումնական Խորհրդոյ կանոնական քննութեան եւ գիտութեան, իրենց գրքերը նոյն վաւերացման յայտարարութեամբ հրապարակ հանեն յետայսորիկ, այդպիսի հրատարակութիւնները հերքէ հրապարակաւ ի պաշտօնէ եւ բոլորովին չընդունի զանոնք, ազգ. վարժարաններու մէջ գործածուելու համար։— 2. Պալենց գրատան կողմէ, գրով մը Խորհրդոյ վաւերացման ներկայացուած էին զանազան դասագրքեր։ Բայց որովհետեւ նոյն գրքերուն մէջ կը գտնուէին Սրբազան Պատմութեան վերաբերեալ երկու դասագրքեր, Խորհուրդը որոշեց Կազմ. Կանոնագրին 18րդ յօդուածին համաձայն ենթարկել Կրօն. Ժողովին քննութեան եւ ըստ հրահանգի ի գործ դնել կարեւորը։— 3. Ռոտոսթոյի ազգ. վարժարաններու տեսուչը գրով մը կը ծանուցանէր թէ՝ Ս. Ցալըմեան վարժարանին երկսեռ ուսանողները այս տարի տարրական նախակրթարանի երրեակ դասընթացքը աւարտած, շրջանաւարտ պիտի ելլեն եւ հրահանգ կը խնդրէր անոնց տրուելիք վկայականներուն նկատմամբ։ Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ խնդիրը եւ դիտելով որ Կազմ. Կանոնագրին 28րդ յօդուածին համաձայն տարրական եւ բարձրագոյն Նախակրթարաններու շրջանաւարտ աշակերտները եւ աշակերտուհիները, Վիճակին Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ կարգուած քննիչ յանձնաժողովոյ առջեւ, բերանացի եւ գրաւոր քննութեանց ենթարկուելէ եւ իրենց կարողութիւնը հաստատելէ յետոյ, կը ստանան իրենց վկայականը, տեղւոյն Ուսումն. Խորհրդէն վաւերացեալ, որոշեց ըստ այսմ կարեւոր զեկուցումը ընել եւ միանգամայն ղրկել այդ կարգի շրջանաւարտներու համար, Կեդր. Ուսումն. Խորհուրդէն, մայրաքաղաքիս շրջանաւարտ ուսանողաց տրուած վկայականին մէկ օրինակը, անոր համեմատ պատրաստելու համար տրուելիք վկայականները։— 4. Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը կը յայտագրէր թէ՝ վարժարանին նորակազմ հոգաբարձութեան անդամներէն ոմանք հրաժարած ըլլալով վերակազմած է նոյն մարմինը։ Խորհուրդը նոյն յայտագրին վրայ Կազմական Կանոնագրին 37րդ յօդուածին տրամադրութեանց հետեւութեամբ՝ հաստատեց նոյն հոգաբարձութիւնը, որու անդամներն են Տեարք Մկրտիչ Մեզպուրեան, Ցարութիւն Ալթըբարմագեան, Պետրոս Կարապետեան, Սիմոն Ջէօմլէքճեան, Երուանդ Պէյազեան։ Նոյնպէս յայտագրուած էր Խորհուրդին որ առաջիկայ կիրակի տեղի պիտի ունենայ Ս. Խաչ վարժարանի մանկապարտէզի հանդէսը եւ հրաւէր ուղղած էր Խորհուրդին՝ ներկայ գտնուելու համար. Խորհուրդը իր կողմէ ներկայացուցիչ կարգեց Բարսեղ էֆ. Աւետիսեանը։— 5. Սկիւտարի ամերիկեան աղջկանց վարժարանի տեսչութեան կողմէ հրաւէր ուղղուած էր Խորհրդոյ, ներկայ գտնուելու նոյն վարժարանին տարեկան հարցաքննութեանց եւ մրցանակաբաշխութեան հանդէսին։ Խորհուրդը իր կողմէ ներկայացուցիչ կարգեց անդամներէն Պետրոս էֆ. Կարապետեան։— 6. Նարլը գաբուի Թաղ. Խորհրդոյ դիւանը ըստ հրաւէրի ներկայացաւ եւ տեղեկութիւններ տուաւ վարժարանին ելմտական, ուսումնական եւ վարչական ճիւղերուն նկատմամբ Խորհրդոյ կողմէ եղած յանձնարարութեանց մասին, աւելցնելով միանգամայն որ, ինչ ինչ բարեկարգութիւններ արդէն ներմուծուած էին վարժարանին կարգապահութեան մէջ եւ ամբողջական վերակազմութիւնը վերապահուած էր ներկայ տարեշրջանէն ետքի որ մօտ է լրանալու։ Խորհուրդը լսելէ յետոյ Թաղ. Խորհրդոյ տեղեկութիւնները ու բացատրութիւնները գոհացուցիչ գտաւ եւ հրաւիրեց յանձնարարեալ կարգադրութիւնները անվրէպ գործադրել։— 7. Գոնիայի Թաղ. Խորհուրդը գրով մը տեղւոյն Ս. Սահակեան ազգ. մանկապարտէզին համար կը խնդրէր վարիչ ուսուցչուհի մը գոհացուցիչ ամսականով։ Խորհուրդը որոշեց հրաւիրել այն ուսուցչուհիները որոնք կը փափաքին այս պաշտօնը ստանձնել, ներկայանալ առաջիկայ ուրբաթ օր ժամը 2½ին Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, հետերնին առնելով իրենց ուսուցչական վկայականը։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Հոգաբարձութիւնս պատիւ ունի ծանուցանելու թէ՝ ի նպաստ Հիւանդանոցիս, տարւոյս մարտ 16ին տեղի ունեցած նուագահանդէսի գանձապետ Վահան էֆ. Էսաեանէ՝ ըստ հետեւեալ հաշուեցոյցի գոյացեալ հասոյթը ամբողջապէս ստացած ըլլալով, նուիրական պարտք կը համարի յանուն Հաստատութեանս ընդհ. պատսպարելոց հրապարակաւ իր ամենախորին շնորհակալիքը յայտնել մասնաւորապէս Կարգադիր Մասնախումբին նախագահ Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի եւ Մասնախումբի համայն պատուարժան եւ ազնիւ անդամոց որոնք իրենց անխոնջ ջանիւք յաջողեցան արդիւնաւորել հանդէսը, ինչպէս նաեւ առ բարեսէր հասարակութիւնն, որ այս առթիւ ալ հաճեցաւ իր օժանդակութիւնը ընձեռել յօգուտ բազմակարօտ յարկիս։

ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑ

Մուտք	Օսմ. Ոսկի
Վաճառեալ տոմսակք	858
Զանազաններէ հանգանակեալ նուէրք	163 68½
Տոկոս Վահան էֆ. Էսաեանէ	1.96½
	1023.65
Ելք	Օսմ. ոսկի
Զանազան ծախք	62.78
Ապառիկք	18.—
Զուտ հասոյթ	942.87
	1023.65

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Վ. Ատենադպիր   Վ. Ատենապետ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ   Պ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ռոպէրթ Գոլէճի շրջանաւարտ Տեարք Տիգրան Ե. Գույումճեանի եւ Կիւլպէնկ Ց. Կիւլպէնկեանի վկայականներուն ստացման առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Ներսէս էֆ. Պ. Կիւլպէնկեան։

—Ռոպէրթ Գոլէճի շրջանաւարտ Տեար Տիգրան Գույումճեանի վկայականին ստացման առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր եւ Տիկին եւ Օր. Պէյքր։

—Հանգուցեալ Տիկին Թէպէր Կ. Ինճէեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 190 ղրուշ նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր եւ Տիկին Մկրտիչ էֆ. Ինճէեան։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 12 յունիս.— Ծերակոյտը վերջնական կերպով քուէարկեց զինուորական երկու տարուան օրինագիծը՝ 45ի դէմ 220 ձայնով։

—Ծովային նախարար Պ. Բէլլըթան, Լիպան շոգենաւին արկածին նկատմամբ եղած հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ կարգ մը բարենորոգումներ կ'ուսումնասիրէ առեւտրական նաւատորմին համար։

—Երեսփ. Ժողովին ատենապետ Պ. Լէոն Պուրժուայի աղջկան յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ խուռն բազմութեան մը ներկայութեան։

ՀՌՈՄ.— Նախարարական տագնապը պիտի սահմանափակուի միայն Պ. Պ. Ճիոլիթթիի ու Պէթթոլոյի հրաժարելովը։ Նախարարաց Խորհուրդը վաղը պիտի որոշէ իր հետեւելիք ընթացքը։ Հաւանական է որ Պ. Ծանարտէլլիի յանձնուի դահլիճը ամբողջացնելու պաշտօնը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Երեսփ. Ժողովը կազմուելուն պէս ելմտական Նախարարը պիտի ներկայացնէ 1904ի ելմտացոյցը։ Պատերազմական Նախարարը օրինագիծ մը պիտի ներկայացնէ զինուորական պարտաւորիչ ծառայութեան նկատմամբ։

ՀՌՈՄ.— Պապին տկարութիւնը կ'աւելնայ, հակառակ բժիշկներու պատուիրած բացարձակ հանգիստին։

—Ծանարտէլլիի դահլիճը իր հրաժարականը տուաւ Թագաւորին որ ընդունեց։

ԼՈՆՏՈՆ.— Եոհաննէսպուրկէն կը հեռագրեն թէ ճաբոնական խումբի մը ներկայացուցիչը բանակցութեան մտած է՝ հարիւր հազար ճաբոնցի ղրկելու հարաւ. Ափրիկէ՝ իբրեւ հանքագործ։

ՊԷՆԻ-ՈՒՆԻՖ, 10 յունիս.— Օ'Քօնոր զօրավարը սա յայտարարութիւնը ուղղեց Ֆիկուիկի զանազան ցեղերու պետերուն.

«Ֆրանսա համբերող է, վասն զի արդար է եւ զօրաւոր, բայց միշտ կ'ուզէ տէր մնալ։ Քսան տարիէ ի վեր Ալժէրեացիները կ'աշխատին իբրեւ լաւ դրացիներ ապրելու ձեզի հետ, մինչդեռ դուք գէշ ու անիրաւ կերպով վարուեցաք անոնց հետ՝ գողութիւն, աւարառութիւն եւ մարդասպանութիւն գործելով։ Ֆիկուիկ, մանաւանդ 2 տարիէ ի վեր, որջ մը եղած է աւազակներու։ Պէտք է որ ատիկա դադրի, եւ կը հաւաստեմ ձեզ թէ պիտի դադրի։ Առջի օրը, իբրեւ առաջին ազդարարութիւն բոլոր ցեղերուն, պատժի սկզբնաւորութիւն մը կատարեցի Զէնակայի համար. պատրաստ եմ շարունակել եթէ հարկ ըլլայ։ Զօրամիտ անձեր ըսին ձեզի թէ Ֆրանսան անոր համար կը պատժէ զձեզ որ սահմանակից երկրին իրաց վիճակին հակառակ ընթացքի մը հետեւած էիք։ Ատիկա սխալ է. ձեզ խաբած են։ Ֆրանսա բնաւ չի միջամտեր իր դրացիներու գործերուն. այդ սկզբունքով ձեր ցեղերու ժողովները կը պահեն իրենց գործելու ազատութիւնը եւ իշխանութիւնը։ Այդ ժողովները, իրենց այդ իրաւասութեամբը, պատասխանատուութիւններ ալ ունին. ուրեմն իրենց մարդոց եւ կամ անոնց կողմէ ընդունուած անձերուն եպերելի արարքներուն պատասխանատուութիւնը պիտի ստանձնեն։ Երբ Աստուած ուզէ պատժել ուղիղ ճամբէն շեղող իր ծառաները, զանոնք պատժելու պաշտօնը ուզածին կը յանձնէ. յայտնի է թէ պէտք է խոնարհիլ Աստուծոյ կամքին առջեւ։ Ֆրանսա ոչ միայն Ֆիկուիկի անկումը ու կործանումը կ'ուզէ, այլ ընդհակառակը անոր բարգաւաճումը։ Եթէ գիտնաք ըմբռնել եւ ընել անհրաժեշտը, մինչեւ ձեր դուռները երկարած մեր երկաթուղիով, Ֆիկուիկ հարաւային արեւմուտքի մեծ մթերանոցը պիտի ըլլայ, եւ այն տեսակ բարգաւաճման մը պիտի հասնի զոր մինչեւ ցարդ չէ ունեցած. բայց ատոր առաջին պայմանն է ապահովութիւնը։ Արդ ապահովութիւնը երաշխաւորելու եկած եմ, եւ պիտի երաշխաւորեմ, առանց ընկրկելու որ եւ է միջոցէ, եթէ հարկ ըլլայ։ Պատուիրակս ձեզի իմաց պիտի տայ թէ ի՛նչ պայմաններ կը պահանջեմ ձեզմէ, նախ իբրեւ հատուցում եւ յետոյ իբրեւ երաշխաւորութիւն ապագային համար։ Չեմ ուզեր որ ատոնք վիճաբանութեան առարկայ ըլլան։»

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.— Լիպան շոգենաւին զոհերուն յուղարկաւորութիւնը այս առտու կատարուեցաւ խուռն բազմութեան մը ներկայութեանը։ Հինգ դագաղներ հիւանդանոցէն հանուեցան եւ կրօնական թափօրով տարուեցան մայր եկեղեցին։ Թափօրին առջեւէն կ'երթային զանազան Ընկերութեանց ներկայացուցիչներ։ Յուղարկաւորութեան կը մասնակցէին նաեւ զօրավարներ, ծովակալներ եւ կառավարական պաշտօնեաներ. նաեւ Լիպան ու Էնսիւլէր շոգենաւերուն տէրերը, Իտալիոյ ընդհանուր հիւպատոսը։ Դագաղին հետեւողներուն թիւը հինգ հազարէն աւելի էր։ Տխուր լռութիւն մը կը տիրէր։ Գերեզմանատան մէջ, աղօթքներէ ետքը, ճառեր խօսեցան քաղաքապետը, կառավարիչը, ծովակալ Բուվիէ, ծովային նախարարութեան անունով, երեսփոխաններ եւ այլն։ Յետոյ, «Երիտասարդ Քորսիքացիներու» անունով Պ. Քոլոմպօ բուռն ճառ մը արտասանեց նաւատէրերուն դէմ, զորս պատասխանատու ճանչցաւ աղէտին։ Այդ միջոցին խօսք առաւ Պ. Ֆրէսինէ եւ յուզումով դողդղացող ձայնով մը ըսաւ.

«Սիրտս ճմլող խորին վիշտին հակառակ, կ'ուզեմ, այս գերեզմանները փակուելէ առաջ, վերջին ողջոյնս տալ Լիպան շոգենաւին զոհերուն։ Հիմա պատասխանատուութեանց վրայ խօսելու ժամանակը չէ։ Առաջինը ես եմ խնդրող որ պատասխանատուները երեւան հանուին։ Հիմա, Քորսիքայի եղբայրներուս հետ, կ'ողբամ անոնց վրայ որ ոչ եւս են. անոնց ընտանիքներուն կը յայտնեմ խորին վիշտիս հաւաստիքը։»

Ներկայ մը գոչեց թէ առաջին անգամն է որ աղէտի մը պատասխանատուն կու լայ իր զոհերուն գերեզմանին վրայ։ Քաղաքապետը բողոքելով քաշուեցաւ, ինչպէս նաեւ ծովակալները, զօրավարները եւ երեսփոխանները։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Երկուշաբթի օրուընէ սկսեալ Սակարանը ժամ 2.15ին պիտի բացուի եւ իրիկունները ժամը 10.30ին պիտի գոցուի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 29 Մայիս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ո.	24	17
Ամէնէն բարձր գին	»	24	18
Ամէնէն վար գին	»	24	12
Րումէլիի Երկաթուղի զոց.	ֆր.	128	—
Ամէնէն բարձր գին	»	128	12
Ամէնէն վար գին	»	126	25
ԲԱՑՈՒՄ 30 Մայիս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Ք. Կ.	24	20
Րումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	128	75
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Րէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Դօւ. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	52
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	12
» ժուիսանս		1	75
» պարտաթուղթ		482	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		497	—
Թրանսվալ		112	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		267	—
Լավըիոմ		79	50
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	20
« պարտաթուղթ	«	527	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	20
» » » չէք	»	109	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63¾
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Շօլ Էմբէրիալ	»	90	10
Քլիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	03
Մէթալիք	»	—	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Յունիս			
Անգլիական Քոնսոլիտէ		91	31
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.		60	50
» » » Դ. բաց.		31	—
» » » Դ. զոց.		31	25
Օսմանեան Պանքա		14	25
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5%		42	—
» Մոնոփոլ		45	—
Պուլկարական 1888		93	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		106	—
Բօմինիայ		104	—
Թրանսվալ		4	43
Այտին երկաթուղի		14	50
Փոխանակագիր		25	36¼
ԲԱՐԻԶ, 11 Յունիս			
Ֆրանս. Ռանթ 3%		98	32
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	31	75
զոց.	»	31	67
» » » Բ.	»	61	30
» » » Գ.	»	33	80
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	602	—
Օսմանիէ	»	—	
Րումէլի երկաթուղի	»	130	75
Օսմ. մաքսատուն	»	483	—
Օսմ Րէժի	»	379	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4%	»	500	—
Քրէտ. Լիոնէ	»	1088	—
Իտալական Ռանթ	»	103	60
Սպանիական արտաքին	»	89	95
Թրանսվալ	»	115	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	170
Դրամազեղչ	»	—	—
ՊՐՈՒՍԷԼ, 11 Յունիս			
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		31	40
Րումէլի երկաթուղի		127	75
ՊԷՐԼԻՆ, 11 Յունիս			
Ռուպլը	ֆր.	—	
Րումէլի երկաթուղի	»	123	30
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	270
ՎԻԷՆՆԱ, 11 Յունիս			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	60
Րումէլի երկաթուղի	»	121	50
Օսմ. Րէժի	»	—	

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Ճիշդ Զապուքեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Բարիզի 1900 տարւոյ Ցուցահանդէսին առջեւ հաւաքուած ատամնաբուժական վերջին համաժողովին մէջ, հաստատուեցաւ թէ Օտոլը լաւագոյնն է ցարդ տեսնուած բոլոր ակռայի փոշիներուն : 131.—

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԵՐԿԵՐ
Շէնքերու ներքին եւ արտաքին մասերու
ինչպէս եւ պատուհանի յատուկ
Աժան, տոկուն, հոտ չունին, դիւրագործածելի, կրակի եւ ջուրի կը դիմանան
Պոլսոյ մէջ միակ կեդրոնատեղին՝
Կալաթա, Ինայէթ խան, Թ. 80
14—26 Գ. ԱՃԷՄԵԱՆ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20ի կայս. Իրատէով Թողեալ հասոյթք

ԺԲ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ-ԱՊՐԻԼ 1903

	ՏՈՒՐՔԵՐ	ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ Գաւառային վարչութեան ծախերը զեղչելէ ետք: 1903 Ապրիլի հասոյթներ	1902 Ապրիլի հասոյթներ	Գումար 1903 Ապրիլ 30է	Գումար 1902 Ապրիլ 30է
		Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի
Վեց անուղղակի Տուրք	Ծխախոտ (յետամնացներ զանձում)				
	Աղ				
	Դրոշմաթուղթ	92,936 26	80,246 49	175,274 03	167,523 07
	Ոգել'ց ըմպելիք				
	Ձկնարան				
	Մետաքս			187,500 —	187,500 —
Ծխախոտ	Հասոյթ Րէժիէն	33,014 12 —	307 43	33,044 12 —	307 43
	Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն	— — —	— —	.. — —	— —
Զանազան հասոյթներ	Ծխախոտ (մենաշնորհ) Րէժիի շահուց մասնակցութ.	12,668 86 —	— —	12,668 86	— —
	Ցուցուած Կիպրոսի հասոյթից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	— — —	— —	— — —	— —
	Արեւ. Րումէլիի տրկ'ն. հարկէն	— —	— —	— — —	— —
	Թէսալեքիի տուրք, Մաքսատունէն փինկր. վճրլ.	— — —	— —	— —	— —
	Սերպիոյ, Պարատագի, Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	....	....	....	....
	Համագումար	138,619 24	80,553 92	408,487 01	355,330 50
	ԳՈՒՄԱՐ ԼԻ				
	Նախորդ ամսուան վերջը				
	Նախորդ տարեշրջանի վերջը				
	Ընդհ. համագումար				

	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի
1890 ապրիլ 18/30ի պայմանագրով նախատեսուած 4% պարտամթուղթերու առ հաշիւ վճարուած գումարներ։	— — —	-- —
Քոնսօլիտէ պարտքին եւ Արեւելեան երկաթուղիներու պարտամթուղթերուն տկսին. հմր. Եւր. եւ Կ. Պոլիս վճարուած գումարներ։	28,582 40 126,083 92 —	28,072 — 127,009 15
Կեդր. Վարչութեան ծախք։	32,286 39 —	28,642 17
Օսմ. Կայս. Պանքան եւ Հանրային Պարտքի կեդր. սնտուկը պահուած գումարներ։	221,534 30 —	171,607 18
	408,487 01 —	355,330 50

Ի Դիմաց Վարչական խորհուրդին
Խորհրդական-Պաշտօնեակ
ՏԸ ԵԱՆՔՕ

Նախագահ
Հ. ՊԱՔԻՆԿԹԸՆ ՍՄԻԹ
Կ. Պոլիս, 24/6 Մայիս 1903

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին
Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518.483.42 Ֆրանք
Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առաւաւելան պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

Լ՛ԻՒՐՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն Ֆրանք
Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլթիյէ փողոց թիւ 8 և 10
—o—
Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօբանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Քրէտի Լիօնէ։

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնթորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՔԹ. ՍԹԷՔՈՒԼԻՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Յունիս 13ին Անադոլի, Սեւ ծովէն։
» 16ին Սիւռֆասի, Մարսիլիայէն։
» 22ին Մինկրելի, Սեւ ծովէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Յունիս 13ին Անադոլի, ուղ. Մարսիլիա։
» 17ին Սիւռֆասի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովօրօսիսք։
» 23ին Մինկրելի, ուղ. Մարսիլիա։
Տոմսեր ազգային Բարիզի համար։ Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափին վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավլա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիբիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուլթոնիա	7269	Շէրպուրկ	161

Սառակսոա շոգենաւը, նաւապետ Լէթամն, Լիվ բուլէն հոս հասաւ ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ԻՒՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829
Վանտոմի հրապարակ, թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն Ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	»
Դրամագլուխ և պահեստ	107	»
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիար

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն Ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ և պահեստ	153	»
1900ին գանձուած ապահովագին	17	»

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով Իւնիօնի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։
Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասամ Քաթըրճը Օղլու։
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա, Ինայէթ խան, գործակալ Միհրան Յ. Դաւիթեան։
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES
ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր Տնօրէն
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ
Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՈՐ ՐԷՊՊԷՆ
Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը, գործակալութեան գրասենեակը։ 524

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի
La
VELOUTINE
[illegible] 534
CHles FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԲՈԼՈՐ ԵՐԱԽԱՅՔ ԱԿՌԱՅ ԿԸ ՀԱՆԵՆ
Ըսինքայ որոշեալ ժամանակի մը մէջ տեղի կունենայ, սակայն անոնցմէ շատերը՝ սաստիկ ցաւօք և անհանգստութեամբ կը հանեն։ Ուստի պէտք է տրուիլ մանուկներուն,

SCOTT'S EMULSION
որնոր ակռայ հանած ատեննին՝ բոլոր ցաւերէ և ախտերէ զանոնք կը փրկէ։
ՍԳՕԹԻ ԲՆՁԱՐԴՈՒԹԻՒՆ
տղայական վիճակներու համար՝ շատ կարեւոր տղայական դեղ մըն է. անոնց կատարեալ առողջութիւն կուտայ և զանոնք նոյն վիճակի մէջ կը պահէ։ Ձեր զաւակները առողջ և զօրաւոր մեծնան շնորհիւ
ՍԳՕԹԻ ԲՆՁԱՐԴՈՒԹԻՒՆ։
Շիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։
Բոլոր դեղագործները և դեղավաճառները կը ծախեն։
24

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիեննայի մէջ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Ֆր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Ֆր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Համօբուլօ խան, 52—56.
Լիազօր Ներկայացուցիչ
745 Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ
Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	1497	Գօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթ	3607	Դոնկօ	2906	Գրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիբիօ	1735
Արիոսգօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սբէբօ	1200
Գորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրազիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Տրաբօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գըլինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօզիօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օճիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյռօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրազօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասբօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիբակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսգօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Ծէտօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլոբատօ	4235	Գիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Վասքօ շոգենաւը, նաւապետ Կրին, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։
Մորոքքօ շոգենաւը, նաւապետ Պօքսօլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Ալէքբօ շոգենաւը, նաւապետ Պենկամ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 15ին։
Դիմել առ գործակալն Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՍՕՆ
Թ. 23—24 Քիւչիւք Միւմէթ խան. Ղալաթիա 277

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Դշ.	27/9	Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ.	28/10	Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիայէն Բոր-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ.
Դշ.	28/10	Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի։
Եշ.	29/11	Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Եշ.	29/11	Սեվաստաբօլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր.	30/12	Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ.	31/13	Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ից յետ միջօրէի։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնեան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Արգօ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Ածէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գսդոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆլօրիտիան	8000	Լէսպիան	2000
Գալէտոնիան	3700	Մինձօ	900
Վալոնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	80
Ծապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՕՆԴԻՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 մաքսատան հին տեղը

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի, Մարսիլիայի, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Րամսէգ	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբըս	3000	Բէրա	2250
Ծարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբըն	1500
Մարիօթիս	2500	Կիլյէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
134 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվըրբուլ։

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ ''ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի (64)

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ԲՈՒԱԳՈԲԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԺՕՐԺԻ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Է

—Կը ճանչնամ Ժօրժէն, այդ լակոտը։ Զարաճճի բան է, բայց շատ կը սիրէ փողոցներուն մէջ թափառիլ. այնպիսի ձեւեր կ'առնէ որ մարդ բան չի հասկնար անոր ընթացքէն։ Բնաւ չպիտի զարմանամ եթէ օրին մէկը դէչ վախճան մը ունենայ այդ դօդօշը։ Ժօրժէ թոռն է մայր Բիրիաքի, 159 թիւ տան դռնապանուհին... հոսկէ հեռու չէ տունը։ Սա փողոցին անկեան աջակողմը դառնալով, Մալէրպ ծառուղիէն յառաջացէք. յետոյ ձախակողմ զարկէք։

—Օ՜հ, քանի որ տան թիւը յայտնեցիք ինծի, դիւրաւ պիտի գտնեմ տունը. բայց ո՞վ է այդ մայր Բիրիաքը։

—Դռնապանուհի է։

—Այո՛, բայց լա՞ւ համբաւ ունի։ Մէկը յանձնարարեց զայն. կ'ուզեմ տեղեկութիւն առնել, անոր երթալէ առաջ...

—Օ՜հ, պարոնը կրնայ վստահութեամբ երթալ անոր քով։ Այրի տիկին Բիրիաք արժանաւոր կին մըն է։ Կը ճանչնայի անոր որդին, երբ զուաւներու գունդին մէջ կը ծառայէր, դրամատան սպասեակ ըլլալէ առաջ։ Լաւ երիտասարդ մըն էր։ Պառաւն ալ աղէկ կին է. այդ տարիքին մէջ կ'աշխատի, Ժօրժէ կոչուած լակոտին համար դրամ շահելու։ Ասոր հետ մէկտեղ գթասիրտ ալ է։ Հարուստ չէ, բայց միշտ սու մը կը գտնուի իր քով, ու հացի չերտ մը՝ աղքատներուն համար։ Միայն թէ խրոխտ է իշխանուհիի մը պէս։

—Իրա՞ւ, հարցուց Մաքսիմ, բաւական զարմացած։

—Այո՛, դրացիներուն հետ չի խօսակցիր եւ բարձրէն կը նայի խոհարարուհիներուն վրայ։ Ասոր պատճառը կը հասկցուի։ Կ'երեւայ թէ հարուստ եղած է ժամանակին։ Ամուսինը մսխած է բոլոր ունեցածը։ Իր զաւակը, այն է Ժօրժէի հայրը, վճարած է հանգուցեալին ձգած պարտքերը։ Խօսքը մէջերնիս, եթէ պարոնը կ'ուզէ ծառայութեան գործ մը առաջարկել միջակորեար ընտանիքի մը մէջ, կրնամ վստահեցնել թէ չպիտի ընդունի անիկա։

—Սակայն դռնապանուհի ըլլալու յօժարած է։

—Միեւնոյն բանը չէ։ Դռնապանի գործը ծառայութիւն չէ, ըսաւ մարդուկը, անձնապատուութիւնը վիրաւորուած մարդու մը կերպարանքը առնելով, ինչ որ ժպիտ մը առաջ բերաւ Մաքսիմի դէմքին վրայ։

—Իրաւունք ունիք։ Ըսածս չէի գիտեր։ Մնաց որ անոր գործ առաջարկելու միտք չունիմ։ Տիկին Բիրիաքը պիտի տեսնեմ, իր թոռան վրայ խօսելու համար։

—Շատ գոհ պիտի ըլլայ ան, որովհետեւ աչքին լոյսին պէս կը սիրէ իր լակոտը։ Պարոնը կ'ուզէ՞ որ ընկերանամ մինչեւ Բարտինէ փողոցը։

—Ո՛չ, աւելորդ է։ Մեծապէս երախտապարտ եմ. ուշ մնացած եմ, երթամ։ Կը յուսամ թէ նորէն իրար տեսնենք։

—Պարոնը միշտ իմ գործիս գլուխը պիտի գտնէ զիս, յարեց շատախօս դռնապանը. պարոնը կրնայ վստահ ըլլալ թէ հարկ եղած տեղեկութիւնները պիտի առնեմ տիկին Սէրժանի վրայ։

Մաքսիմ արդէն իսկ հեռացած էր։ Կ'աճապարէր հեռանալու, որպէս զի իր ստացած տարօրինակ տեղեկութիւններուն վրայ խորհրդածէ։

Այլ եւս չէր տարակուսեր թէ սէքինկի օրիորդը վարպետորդիէն մէկը եղած ըլլայ, որ վրան խնդացած էր, հաւատցնելով թէ Ժուֆրուա փողոցը հաստատուած գեղեցիկ տան մը մէջ կը բնակէր. բայց այդ խաբեբայական հնարքին նպատակը չէր հասկնար։

Ու մտովի կը հարցնէր թէ այդ կնոջ կողմէ տրուած պայմանաժամը աւարտելուն, դարձեալ պիտի երթար հնչեցնել զանգակը այն տան, որ առեղծուածային անձ մը ունէր իբր պահապան։

—Որքան կը յառաջանամ նոյնքան գաղտնիքներու մէջ կը մխրճուիմ։ Այդ թխագեղ կինը անմեկնելի խաղ մը խաղաց ինծի։ Արդեօ՞ք թէ քսակիս հետ խաղալ կ'ուզէր։ Անկարելի է այդպէս ըլլալը, քանի որ ճամբուն վրայ ձգեց զիս, առանց օգուտ քաղելու մեր հանդիպումէն։ Բայց ինչո՞ւ համար զիս տարաւ տան մը առջեւ որ իրը չէր, քանի որ թաղին մէջ ոչ ոք կը ճանչնայ զինքը։ Սակայն ներս մտաւ, ու տան բանալին ունէր իր քով։ Ինչ որ ալ ըսէ, չեկ պեխերով մարդը գիտէ տիկին Սէրժանին ո՛վ ըլլալը։ Թերեւս աղէկ չըրի աւելի չպնդելով։ Թերեւս լաւագոյն պիտի ըլլար այդ կնոջ տուած պատուէրին անսալ։ Հաւանաբար ծանրակշիռ պատճառներ ունի, տասնըհինգ օրէն առաջ զիս չընդունելու համար։ Անտարակոյս ամուսինն է պատճառը, ամուսին մը որ իր վրայ կը հսկէ եւ մօտ օրէն պարտի բացակայիլ։ Գործը աւրեցի, անոր տունը դիմելով որոշուած թուականէն առաջ։

Ո՞վ գիտէ թէ վանդակափեղկերուն ետին չէր գտնուեր ան։ Եթէ զիս կը դիտէր, անտարակոյս ծաղրելի գտած է զիս։ Պա՛հ, այսքան աննշան բանի մը համար չպիտի վհատիմ։ Մինչեւ այն ատեն Ժօրժէ բարեկամէս պիտի խնդրեմ թաղին մէջ տեղեկութիւն առնել, նոյն իսկ այդ տան վրայ հսկելու պաշտօն պիտի տամ անոր, պարապոյ ժամերուն մէջ... որոնք շատ են, դռնապանին խօսքին նայելով։

Այս խորհրդածութիւնները ընելով Բարտինէ փողոցը մտաւ. սկսաւ տուներուն թիւերը նայիլ, իր փնտռած տունը գտնելու համար։

Ընդհուպ գտաւ զայն, որովհետեւ Մալէրպ պողոտայէն հեռու չէր գտնուեր ու լաւ երեւոյթ մը չունէր։

Հին շէնք մըն էր ան. վերէն վար գործաւորներ միայն կը բնակէին. մութ նրբանցքէ մը ներս կը մտնուէր։

—Եթէ Եալթա կոմսուհին հոս կուգայ տեսնել իր պաշտպանեալները, արտառոց կին մը ըլլալու է ան, ըսաւ Մաքսիմ մտովի։ Բայց հաւանական է որ ոտք դրած չըլլայ հոս։

Այդպիսի որջի մը դռնապանին խցիկը խշտիք մը միայն ըլլալու էր։

Սակայն ցեխոտ սեմէն անցաւ եւ մութ նրբանցք մը մտաւ արիաբար, որուն պատերը խոնաւութենէ թրջած էին։

Մուտքէն քանի մը քայլ անդին, ապակեպատ դրան մը հանդիպեցաւ, որուն զարկաւ մատներով։

Ոչ ոք պատասխանեց. բայց ձայներ ու կարասիներու իրարանցում մը լսեց։ Յետոյ յանկարծ դադրեցաւ աղմուկը, ու կնոջ մը գլուխը երեւցաւ ապակիներուն ետին։

—Ո՞վ կ'ուզէք, պարոն, հարցուց կինը, Մաքսիմի ներս մտնելը արգիլող դիրք մը առնելով։

—Տիկին Բիրիաքի հետ խօսիլ կ'ուզեմ։

—Ես եմ պարոն, անտարակոյս Պ. Վէրվէյլի կողմէ կու գաք, ծաղիկները առնելու. այս առտու խոստացած էի ղրկել։

—Ո՛չ, տիկին, չեմ ճանչնար Պ. Վէրվէյլը։

—Այն ատեն, ըսէք թէ ո՞րու հետ պատիւ ունիմ խօսելու։

Այդ ընտիր լեզուն զարմանք պատճառեց Մաքսիմի, որ սկսաւ հետաքրքրութեամբ զննել այդ կրթեալ դռնապանուհին.

(Շարունակելի)